

Vlaams
Parlement

vergadering **C284**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Wetenschap en Innovatie

van 17 september 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het online publiceren van een lijst van bedrijven die in het kader van COVID-19 premies aangevraagd hebben – 3127 (2019-2020)	5
VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de hinderpremie voor ondernemingen met zowel geopende als verplicht gesloten fysieke vestigingen – 3196 (2019-2020)	9
VRAAG OM UITLEG van Maarten De Veuster aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de hard door corona getroffen Vlaamse reissector – 3220 (2019-2020)	12
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verklaring van de 'Groep van 10' met betrekking tot het relancebeleid – 3320 (2019-2020)	15
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de digitale kloof – 3191 (2019-2020)	19
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over Vlaanderen als aantrekkingspool voor start-ups en innovatief ondernemend talent en het regelgevend kader voor beroepskaarten – 3247 (2019-2020)	24
VRAAG OM UITLEG van Elke Sleurs aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de evaluatie van de 'proof of concept'-projecten ter voorbereiding van de promotie van de Vlaamse ruimtevaartconomie – 3285 (2019-2020)	28

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de vernieuwde VDAB en de gepersonaliseerde website

– 3117 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de aanpak van de mismatch op de arbeidsmarkt tijdens de coronacrisis

– 3120 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het contacteren van tijdelijk werklozen

– 3293 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het aanbod van VDAB voor tijdelijk werklozen

– 3315 (2019-2020)

30

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het groot aantal inactieven op de Limburgse arbeidsmarkt

– 3190 (2019-2020)

38

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over deelplatformen voor werknemers

– 3314 (2019-2020)

41

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het online publiceren van een lijst van bedrijven die in het kader van COVID-19 premies aangevraagd hebben – 3127 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Naar aanleiding van de COVID-19-crisis vroegen heel wat ondernemers coronahinderpremies aan.

In een artikel op de webstek van Doorbraak werd gesteld dat als je in Google de naam van je onderneming + hinderpremie + VLAIO intikt, na elkaar en met een spatie, je een link kreeg via welke je een pdf kon downloaden waarin alle ondernemingen en de ontvangen coronahinderpremies vermeld staan. Ik nam de proef op de som en kreeg inderdaad een lijst van 701 bladzijden met alle bedrijven die een hinderpremie hebben aangevraagd. Hetzelfde geldt voor de compensatiepremie.

Uit deze lijsten kan bijvoorbeeld opgemaakt worden dat enkele voetbalclubs en basketbalclubs uit de hoogste klasse hinderpremies ontvingen, en we lezen dat sociale bewegingen en zelfs scoutsverenigingen premies ontvingen. Ook de pers heeft dit ondertussen al kunnen gebruiken als nuttig researchinstrument.

De vraag rijst uiteraard of dit wel kan. Niet iedereen wil immers dat elkeen weet dat zijn bedrijf steun heeft aangevraagd. Nog een groter probleem is de vraag of dit wel conform de GDPR-reglementering (General Data Protection Regulation) is die al heel wat jaren van kracht is en heel wat strenger is dan de vorige privacy-regeling.

Veel bedrijven reageren met onbegrip. Sommigen stellen dat het vrijgeven van deze financiële gegevens een extra emotionele last betekent in deze moeilijke tijden.

De vraag is dan ook of het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) hiermee niet de eigen principes omtrent privacy en confidentialiteit, zoals die beschreven staan in hun eigen respectievelijke clausules, overtreedt.

Bedrijfsnamen vallen strikt genomen niet onder de bescherming van de privacy-regels, maar ondernemingen op persoonlijke naam kunnen wel een overtreding op de GDPR-wetgeving zijn. Hoe dan ook kan het kleinste kind hier aanvoelen dat hier gedanst wordt op een slappe koord.

De heer Mark Andries, administrateur-generaal van VLAIO, reageerde onder meer door te stellen dat dit moet worden gezien in het kader van openbaarheid van bestuur en transparantie. Hij stelde verder, zo konden we lezen op Doorbraak: "Binnen de openbaarheid van bestuur hebben wij beslist om alle cijfers van de hinderpremies en compensatiepremies in volle transparantie te publiceren op onze website. Transparantie is er voor alle subsidies, zoals u kan vaststellen bij de publicatie van onze jaarrekeningen. We beslissen intern welke documenten die onder de openbaarheid van bestuur vallen we actief publiceren en wij vonden het net wel van correct en behoorlijk bestuur getuigen om deze documenten te publiceren. Ik ontken ten stelligste dat wij hier de wet op de privacy hebben overtreden. We hebben bewust alle eenmanszaken met eigennamen niet opgenomen in de lijsten en zijn ervan overtuigd dat de privacycommissie vennootschappen met eigennamen niet zal beschouwen als een overtreding op de GDPR-wetgeving."

Ik wil dit hier even naar voren brengen omdat ik enerzijds kritisch de vraag stel of dit wel kan maar anderzijds ook de gelegenheid moet bieden voor een antwoord dat de administrateur-generaal van VLAIO intussen al heeft gegeven.

Minister, deze zaak roept toch wel wat vragen op. Kunnen de bedrijven die hinderpremies hebben aangevraagd, zomaar online te kijk worden gezet? Is dit conform de AVG-richtlijnen (algemene verordening gegevensbescherming)? Overtreedt VLAIO hiermee niet de eigen principes omtrent privacy en confidentialiteit, zoals die beschreven staan in hun eigen respectievelijke clausules? Werd het advies van de privacycommissie gevraagd? Zo ja, wat was dit advies? Zo neen, waarom werd dit advies niet gevraagd?

Wat zijn de richtlijnen omtrent actieve openbaarheid van bestuur voor dergelijke gegevens en werden die richtlijnen hier overtreden? Kunnen of mogen onvolledige lijsten, zoals de onvolledige lijst van compensatiepremies die op de website van VLAIO staat, gepubliceerd worden? Werden de aanvragers van de premie op de hoogte gebracht dat dergelijke lijsten zouden worden gepubliceerd?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het online publiceren van ondernemingen die een hinderpremie hebben aangevraagd, kadert in de betrachting van VLAIO om transparant te zijn over wat er met de publieke middelen gebeurt. Ondernemingen worden totaal niet online te kijk gezet. Het is absoluut geen schande om als onderneming in deze ongeziene crisis een beroep te doen op een steunregeling als men daar ook recht op heeft. De richtlijnen waar u naar verwijst, mijnheer Deckmyn, spelen hier een rol in zoverre er persoonsgegevens mee gemoeid zijn. VLAIO heeft hier wel gelijk rekening mee gehouden.

In dat verband wil ik wijzen op considerans nummer 14 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming van 27 april 2016. "De bescherming die door deze verordening wordt geboden heeft betrekking op natuurlijke personen, ongeacht hun nationaliteit of verblijfplaats, in verband met de verwerking van hun persoonsgegevens. Deze verordening heeft geen betrekking op de verwerking van gegevens over rechtspersonen en met name als rechtspersonen gevestigde ondernemingen, zoals de naam en de rechtsvorm van de rechtspersoon en de contactgegevens van de rechtspersoon."

De verordening is dus zo helder als pompwater.

VLAIO overtreedt de eigen principes absoluut niet. Het publiceren van deze informatie getuigt net van correct en behoorlijk bestuur en is in lijn met de principes van openbaarheid van bestuur. Er werd in deze lijsten geen confidentiële bedrijfsinformatie opgenomen en rekening gehouden met privacyaspecten. Eigenlijk moet u eens kijken naar de lijst die het agentschap elk jaar publiceert in zijn jaarverslag of in de bijlage bij het jaarverslag. Daar komt elk jaar een lijst met alle ondernemingen die steun gekregen hebben via het agentschap. We hebben de lijsten nu wat vroeger vrijgegeven, maar ze zouden toch gepubliceerd zijn bij het jaarverslag.

VLAIO heeft niet om een advies bij de privacycommissie gevraagd omdat dat gegevens van rechtspersonen zijn, geen persoonsgegevens. Er is wel enige voorzichtigheid geboden met betrekking tot eenmanszaken, gezien dit ondernemingen betreft die niet opereren onder een afzonderlijke rechtspersoon. Zoals in de vraag zelf reeds werd meegegeven, heeft VLAIO ertoe besloten om eenmanszaken met eigennamen niet op te nemen in de gepubliceerde lijsten, net wegens de reden die u zelf hebt aangehaald, mijnheer Deckmyn.

Openbaarheid van bestuur is een algemeen rechtsbeginsel dat inhoudt dat de burger het recht heeft te weten welke bestuursinformatie bij de overheid berust. Het online publiceren van de lijsten moet ook vanuit die betrachting bekeken worden. Wij moeten daarbij uiteraard rekening houden met de beperkingen die daarop bestaan. De regeling hiervoor is voorzien in het Bestuursdecreet, met name in titel II, hoofdstuk 3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, onder de titel Toegang tot bestuursdocumenten. De richtlijnen zijn correct toegepast.

De lijst is een momentopname van vennootschappen die een coronapremie toegekend en uitbetaald hebben gekregen. De lijst krijgt regelmatig een update. De lijst is enkel onvolledig in die zin dat eenmanszaken niet opgenomen zijn. U kunt de lijst op elk moment downloaden van de website.

Neen, de aanvragers werden niet expliciet op de hoogte gebracht. Al wie steun gekregen heeft van VLAIO weet dat de lijsten elk jaar sowieso bekendgemaakt worden. Bij de publicatie van deze lijsten wordt rekening gehouden met privacy-aspecten en wordt er geen confidentiële bedrijfsinformatie vrijgegeven. Transparantie is er voor verschillende subsidie-instrumenten van VLAIO, zoals u kunt vaststellen in de jaarverslagen.

Ik wil nog meegeven dat we op een bepaald moment vragen kregen vanuit de media om exclusief de lijsten te krijgen van de ondernemingen die steun kregen. We hebben in overleg besloten om niet te werken met het exclusief toekennen van informatie die eigenlijk publieke informatie is en sowieso in de bijlagen van de jaarverslagen zit. We hebben gekozen voor de open aanpak binnen de contouren van de privacywetgeving.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik stelde de vraag om duidelijkheid te krijgen over deze materie. U hebt een en ander verduidelijkt, waarvoor dank.

Vooreerst wil ik toch stellen dat transparantie een heel erg belangrijk gegeven is. Als Vlaams Belang juichen wij dit toe. Ik wil ook zeggen dat het geen schande is om steunmaatregelen te vragen. Gelukkig is dat in deze omstandigheden mogelijk geweest.

De reden waarom ik dit vroeg is omdat verschillende ondernemers zich wel degelijk in hun privacy geschaad hebben gevoeld. We moeten daar toch begrip voor durven op te brengen.

Dat men de privacycommissie niet heeft gecontacteerd, vind ik door de gevoeligheid van deze materie toch wel een gemiste kans, minister. Het feit dat de media u hebben gecontacteerd om exclusieve toegang te krijgen tot deze materie, bewijst net hoe gevoelig deze materie kan liggen.

Wat mij betreft, is het goed dat er geen exclusieve toegang is verleend en dat dit transparant naar voren is gebracht, maar we moeten natuurlijk ook duidelijk zijn tegenover de mensen die op deze lijst staan. Zij moeten weten dat dit gebeurt in het kader van regelgeving. Als er dus een extra advies van de privacycommissie was geweest en als de betrokken personen op de hoogte zouden zijn geweest van deze publicaties, had dit alleszins voor minder misverstanden kunnen zorgen.

Zoals ik mijn repliek gestart ben, dank ik u alvast voor de duidelijkheid die u met uw antwoord hebt gecreëerd.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw zeer heldere en zeer volledige antwoord. Ik denk dat u het volledig bij het rechte eind hebt.

Ik wil nog een kleine suggestie doen. Ik weet niet of het het geval is en ik kan het ook niet meer nagaan, maar misschien is het een goed idee om bij de aanvraag van de steun op de website van VLAIO aan te geven onder welke voorwaarden de informatie openbaar kan worden gemaakt, zodat ondernemers wel degelijk op de hoogte zijn van alle bepalingen hierover.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik denk dat uw antwoord correct en zeer terecht is. Ik was eigenlijk zelfs verwonderd over de vraag van de heer Deckmyn.

We hebben het inderdaad altijd over transparantie. Het gaat hier over belastinggeld. Het is dus geen situatie waarbij bijvoorbeeld een bank de gegevens beschikbaar maakt van aan wie ze allemaal geld uitleent, maar het gaat over de overheid en de overheid int haar geld bij alle burgers. Alle burgers hebben dan ook het recht om te weten wie dat geld gebruikt, zeker als het conform de privacyregels gebeurt, zijnde enkel maar voor de bedrijven.

Los van de discussie over hoe helder pompwater kan zijn – dat is natuurlijk een discussie die moet worden gevoerd in de commissie Leefmilieu –, zegt u dat bepaalde bedrijven zich toch aangetast voelen in hun privacy en dan heb ik eerder de indruk dat ze misschien iets te verbergen hebben. Als je niets te verbergen hebt, dan ben je ook transparant over de subsidies die je hebt gekregen van de overheid want dat is belastinggeld.

Ik ben eigenlijk heel duidelijk: het gaat over belastinggeld en daar moet 100 procent transparantie over zijn zoals we eigenlijk altijd vragen, ook in andere dossiers.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord maar ook voor de openheid en de transparantie. Ik denk dat we die moeten hebben want we gaan om met belastinggeld. Dat er steun is voorzien, is logisch in deze crisistijd en het is even logisch dat er transparantie over is. Ik kan me niet inbeelden dat ondernemingen daar echt problemen mee kunnen hebben.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Deckmyn, we kregen de vraag van een journalist om de gegevens te krijgen. In het kader van de passieve openbaarheid had hij daar sowieso recht op.

Dus wat zou het geweest zijn, als we op die vraag waren ingegaan? Dan zou één iemand exclusief alle info gekregen hebben. Wat zou dat betekend hebben voor al die ondernemers?

Ik vind dat je open moet zijn. Het gaat hier alleen al voor dit instrument, collega's, over 1,5 miljard euro overheidssteun in coronatijden. 1,5 miljard! Ik had bij het begin van de legislatuur in mijn wildste dromen – die vaak niet over zulke dingen gaan – nooit kunnen denken dat we zoveel steun zouden moeten geven. En ik vind het absoluut geen schande dat je steun vraagt, maar dan moet je er ook wel tegen kunnen dat dat openbaar gemaakt wordt. Ik ben zelfs van plan om nogmaals te bekijken welke subsidie-instrumenten al publiek zijn, want ik vind dat alles gepubliceerd mag worden. Voor elke euro die we besteden, moeten we kunnen aantonen dat we die nuttig besteden, dus wat dat betreft ben ik, zeker in digitale tijden, voorstander van een maximale transparantie. Ik vind het echt geen schande dat bedrijven steun vragen of krijgen en ik vind ook dat iedereen mag weten wat

er gevraagd wordt. Dat is ook zo bij subsidies voor scholen of andere organisaties, dus ik vind dat dat echt maximaal transparant moet zijn.

De suggestie van de heer Vande Reyde vind ik goed en we hebben daar intern ook al over gesproken. Ook al hoeft het niet echt, toch zou het goed zijn, denk ik, dat we in de toekomst op alle aanvraagformulieren vermelden dat de gegevens van rechtspersonen publiek gemaakt worden en dat dat ook in overeenstemming is met de regels. Dat zal niemand ervan weerhouden om een aanvraag in te dienen, maar het zal reacties zoals deze, die wij ook hebben gekregen, mijnheer Deckmyn, en die de aanleiding hebben gegeven voor uw vraag – ik bespeur in uw gemoed dat u ook wel voorstander bent van transparantie –, vermijden. Het hoeft niet, maar het kan helpen. We hebben eigenlijk met onze mensen afgesproken dat we werk maken van zo'n algemene vermelding. Dat is dus een goede suggestie.

De voorzitter: Ik zie aan de lichaamstaal van de heer Deckmyn dat hij daar bijzonder tevreden mee is. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Het was inderdaad een suggestie van de heer Vande Reyde, maar mijn discours lag in dezelfde lijn.

Voor alle duidelijkheid – en de collega's weten dat –, dit was geen pleidooi tegen transparantie, integendeel. Transparantie is toe te juichen, maar het punt dat ik wilde maken is dat ook communicatie met de betrokken ondernemers een belangrijke zaak is. Voor sommige mensen ligt het gevoelig om steun aan te vragen. Ook al is het geen schande, toch zijn enkele mensen ervan geschrokken dat ze op een lijst stonden. Nu, ik heb begrepen dat men in de communicatie met ondernemers voor extra informatie zal zorgen in de toekomst, waarvoor dank.

Ik blijf het natuurlijk jammer vinden dat er geen voorafgaand advies is gevraagd aan de privacycommissie, aangezien dit nogal gevoelig lag.

Ten slotte vraag ik mij af – maar het is een retorische vraag – of bedrijven en organisaties die ten onrechte geld hebben ontvangen in dit kader, ook op een lijst zullen verschijnen. Maar, zoals ik al zei, dit is een retorische vraag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de hinderpremie voor ondernemingen met zowel geopende als verplicht gesloten fysieke vestigingen – 3196 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Dank u, voorzitter, is het de hinderpremie of de ginderpremie?

De voorzitter: Ik ga voor de hinderpremie. *(Gelach)*

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Voorzitter, collega's, dit is misschien de laatste vraag die hierover gesteld wordt; we hebben er al een heel aantal gehad. Mijn vraag gaat over de specifieke situatie waarbij een onderneming verschillende vestigingen heeft, waarvan er een aantal momenteel open zijn en een aantal gesloten moeten blijven. Voor de gesloten vestigingen zou de onderneming dan

een beroep kunnen doen op de daghinderpremie, maar we krijgen geluiden van ondernemingen die er toch geen beroep op kunnen doen, omdat een aantal vestigingen open kunnen gaan.

Concreet gaat het bijvoorbeeld om ondernemingen die enerzijds restaurants uitbaten – restaurants die uiteraard open kunnen zijn – en aan de andere kant ook dancings, die nu nog gesloten zijn. Die ondernemingen zouden vandaag geen recht hebben op de daghinderpremie voor de vestigingen die verplicht gesloten blijven.

Minister, kent u de problematiek? Kunt u die bevestigen? Over hoeveel dossiers bij VLAIO gaat het? Kunt u iets doen aan die situatie?

Kunt u ook zeggen hoeveel ondernemingen vandaag nog recht hebben op een dagpremie? Over welke bedragen gaat het?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Bedankt voor uw interessante vraag. U verwijst naar een categorie van ondernemingen die over meerdere vestigingen beschikken, waarbij in de periode vanaf 8 juni sommige vestigingen open mochten, maar andere vestigingen nog altijd verplicht gesloten bleven ingevolge corona. Ik ben mij absoluut bewust van die categorie en ook van de manier waarop die door VLAIO wordt behandeld als het gaat over de diverse premies.

Eerst en vooral moeten we goed voor ogen houden dat de datum van 8 juni voor de horecaondernemingen cruciaal was. Vanaf die dag mochten zij opnieuw de deuren openen, terwijl een beperkte categorie, namelijk de discotheken en feestzalen, verplicht gesloten bleven. Vanaf 1 juli mochten de feestzalen de deuren openen, zij het met de nodige maatregelen. Maar de discotheken blijven tot op vandaag gesloten. Tot en met 7 juni konden horecaondernemingen genieten van de coronahinderpremie, zoals geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering. In de periode tot en met 5 april 2020 was er de forfaitaire premie van 4000 euro. Vanaf 6 april was er de sluitingspremie van 160 euro per dag.

Gelet op de versoepelde coronavirusmaatregelen van 3 juni 2020, die ingingen op 8 juni, hebben we op 12 juni beslist om een nieuw steuninstrument in te stellen, namelijk de ondersteuningspremie. Die stond open voor ondernemingen die op het niveau van de onderneming vanwege de exploitatiebeperkingen een omzetsdaling van minstens 60 procent kenden. De coronaondersteuningspremie heeft als doelgroep de ondernemingen die niet verplicht werden te sluiten, maar ook ondernemingen die na een verplichte sluiting de activiteiten geheel of gedeeltelijk konden heropstarten.

Belangrijk daarbij is de passage die zegt: "Vanaf 8 juni wordt de bijkomende sluitingspremie enkel toegekend aan ondernemingen die ten gevolge van coronavirusmaatregelen verplicht volledig gesloten zijn en waarbij de fysieke locatie gesloten is." Dat betekent dat je vanaf 8 juni twee mogelijke situaties kreeg. Ofwel is de onderneming in haar geheel nog altijd volledig verplicht gesloten. Dan blijft de sluitingspremie van 160 euro per dag lopen. Ofwel is de onderneming niet meer volledig verplicht gesloten. En daar vallen de ondernemingen onder wier vestigingen weer allemaal open mogen zijn, maar ook de ondernemingen die een combinatie hebben van vestigingen en activiteiten die open mogen zijn én vestigingen die nog altijd verplicht gesloten zijn. En het is die categorie waar u in uw vraag naar verwijst.

In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering wordt de sluitingspremie vanaf 8 juni voor die ondernemingen door VLAIO niet meer automatisch toegekend. Maar de ondernemingen vallen niet tussen de mazen van het steunnet. Ofwel krijgen ze nog verder een sluitingspremie, ofwel krijgen ze bij een omzetsdaling van 60 procent een coronaondersteuningspremie voor de eerste maand van

de heropstart of doorstart. De ondernemingen die weer open zijn, maar nog altijd exploitatiebeperkingen ondervinden, kunnen bovendien vanaf 1 oktober het Vlaams Beschermingsmechanisme aanvragen voor een omzetsdaling van minstens 60 procent. Die premie bedraagt 7,5 procent van de omzet in de referentieperiode, met een maximum van 15.000 euro.

Op 10 september waren er in totaal 1637 aanvragen voor een sluitingspremie na 8 juni ingediend. Daarvan zijn er nu nog 77 in behandeling. Er zijn er 935 goedgekeurd, voor een bedrag van iets meer dan 4 miljoen euro. Dat is de stand vandaag. VLAIO houdt geen exacte cijfers bij van het aantal dossiers met een combinatie van nog open en verplicht gesloten vestigingen. Die worden niet zo gecodificeerd in het IT-systeem.

Ondernemingen die nog altijd verplicht gesloten zijn, komen nog in aanmerking voor de sluitingspremie. Het gaat hier vooral over de dancings, 136 ondernemingen. Voor de maand september zal dit een totale subsidie van 547.000 euro betekenen. Die groep is dus heel klein geworden.

Mijn excuus voor de technische kant van mijn antwoord.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Bedankt voor uw antwoord. Ik vond het heel duidelijk, al was het dan technisch. Ik was zelf niet op de hoogte dat ondernemingen met verschillende vestigingen, die gesloten, open of een combinatie van beide zijn, niet meer onder die dagpremiestelsels kunnen vallen. Ik begrijp de redenering maar het is toch wel een beetje sneu voor die ondernemingen als ze zien dat collega's die slechts een enkele vestiging hebben, die dagpremie wel nog krijgen. Zij vallen daarbuiten, hoewel ze dezelfde business hebben. Ik begrijp dat ze van andere maatregelen kunnen gebruikmaken. Maar die andere maatregelen zijn in de meeste gevallen minder voordelig. Mocht de situatie voor ondernemingen zoals dancings – afwachten wat de nationale veiligheidsraad brengt binnenkort – nog geruime tijd duren, dan zou het wijs zijn erover na te denken om het systeem van die premies ook voor hen te laten gelden, ook al hebben zij andere vestigingen die wel open mogen zijn.

Ik hoop, net als u, dat het premiesysteem weldra stopgezet kan worden, in een situatie waarin iedereen weer kan openen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik begrijp de bezorgdheid van collega Vande Reyde, maar die hinderpremie is ingevoerd bij het instellen van de lockdown halverwege maart, op een moment dat iedereen ervan overtuigd was dat de situatie niet zo lang zou duren. Er was eerst sprake van tot Pasen, daarna van een maand en dan van drie maanden als periode waarna alles weer goed zou zijn gekomen. Als het dan toch langer blijkt te duren, moet men kijken naar maatregelen die meer op maat zijn gemaakt van de verschillende bedrijfssectoren in plaats van te werken met het soort helikoptergeld zoals tot nu. Dan zullen er altijd wel bedrijven zijn die er juist buiten vallen of die met een nieuw systeem minder krijgen dan met het vorige. Maar we moeten voorkomen dat het systeem al te complex wordt, en het nieuwe systeem moet afgestemd zijn op een transitie op langere termijn. Ik sta achter het voorstel zoals het is geformuleerd door de minister.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik begrijp de bezorgdheid van collega Vande Reyde. Toch wil ik nog even verwijzen naar het nieuwe mechanisme. Het Vlaamse beschermingsmechanisme houdt in dat vanaf 1 oktober ondernemingen die meer dan 60 procent

omzetverlies hebben geleden, Vlaamse bescherming kunnen aanvragen. Die bescherming geldt tot 7,5 percent van de omzetverliezen met een maximum van 15.000 euro. Dus voor zij die zwaar getroffen zijn, hebben we een nieuw instrument in het leven geroepen.

Waarom doen we dat? De basis was eigenlijk de eventsector omdat die de voorbije maanden echt zwarte sneeuw heeft gezien. Er zit zoveel Vlaams talent in onze eventsector dat we niet verloren willen laten gaan. Maar ik volg de heer Gryffroy dat hoe langer steunmaatregelen lopen, hoe meer moet worden bekeken hoe die op het juiste niveau kunnen worden gebracht. Zij die het zwaarst getroffen zijn, kunnen eigenlijk bijna meer steun krijgen dankzij het beschermingsmechanisme. Als het mogelijk was, dan hadden we nu die maatregelen zo gedifferentieerd en forfaitair laten doorlopen.

Ik kreeg ook steeds meer kritiek op het feit dat de maatregelen forfaitair waren, ook van de ondernemingen zelf. In het begin vond men dat heel goed, snel en voor iedereen gelijk, maar na een tijdje doofde het draagvlak daarvoor uit omdat kleintjes te veel kregen en er wat jaloezie ontstond waardoor het fairnessgevoel weg was. Vandaar dat we soberder moeten worden en op deze manier werken.

Ik heb heel positieve reacties gekregen toen we met het steunmechanisme kwamen, ook al vroegen sommigen zich af of er nog steun moest worden gegeven. Dit is echter steun op maat. Ik sta 100 procent achter de manier waarop we het nu aanpakken en ik hoop, mijnheer Vande Reyde, dat u daar ook wat begrip voor hebt, maar dat zei u eigenlijk al in uw antwoord. Ik kan niet iedereen 100 procent gelukkig houden. We moeten ook een beetje sober zijn in de manier waarop we steun verlenen.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik ben het er inderdaad mee eens dat we die switch tussen helikoptergeld naar gerichte maatregelen moesten maken en dat ook op het goede moment hebben gedaan.

Minister, het sentiment dat u beschrijft bij ondernemers, eerst is het nodig en nadien komt de vraag of het wel efficiënt wordt besteed, voel ik ook, en ik ben het dan ook 100 procent met u eens. Het enige wat een beetje wringt, is die unfaire situatie tussen verschillende ondernemers. Wanneer je meer onderneemt en diversifieert in je ondernemingsportefeuille en de energie en de drive hebt om zowel dancings, als restaurants en speelhallen open te houden, en dan ziet dat de concurrent nog elke dag een premie krijgt en jij niet, dan wringt dat een beetje met het gelijkheidsbeginsel. Maar ik begrijp zeker en vast uw redenering en heb daar alle begrip voor. Ik dank u voor uw antwoord. Het was helder als pompwater.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maarten De Veuster aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de hard door corona getroffen Vlaamse reissector – 3220 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer De Veuster heeft het woord.

Maarten De Veuster (N-VA): Minister, de Vlaamse reissector was tot voor corona een financieel gezonde sector, maar nu is het daar tien na twaalf, laat de sector weten. Het gaat onder meer over het inkomens- en omzetverlies. Tegelijk legt de

wet op de pakketreizen de sector op om zowat alle mogelijke financiële en praktische verantwoordelijkheden ten aanzien van de klanten zelf te dragen.

De recente SOS-actie (Save or Sink) krijgt binnen de toeristische sector steeds meer bijval. Intussen sloten zich hierbij al meer dan 450 reisagenten en -organisatoren aan. Zelfs buitenlandse collega's of ex-collega's in mijn geval sluiten zich daarbij aan. Maar de financiële druk neemt toe: de tegoedbonnen hebben even de druk van de ketel gehaald, maar ooit moeten deze vereffend worden. Intussen blijft het onzeker of de reissommen die de sector heeft moeten doorstorten aan hotels en luchtvaartbedrijven ooit gerecupereerd zullen kunnen worden.

De omzet van de reissector bedraagt 7,3 miljard euro. De niet-recupereerbare kosten worden nu geschat op 500 miljoen euro, de openstaande tegoedbonnen op 345 miljoen euro. De hele sector telt een kleine 1200 bedrijven en ruim 8000 medewerkers en houdt nu al rekening met een omzetverlies van vermoedelijk 6,4 miljard euro of ongeveer 90 procent tegen het einde van het jaar. Voor de bestemmingen buiten Europa is het omzetverlies 100 procent. Dat is een markt die helemaal verloren dreigt te gaan, zeker wanneer men weet dat men in Frankrijk weer kan reizen buiten Europa. Ook Duitsland zal dit vanaf 1 oktober mogelijk maken.

Toch blijven de verplichtingen ten opzichte van de klanten onverminderd doorlopen. Dat geeft problemen. De sector pleit voor steun – er zijn verschillende acties bezig –, voor overbruggingsmogelijkheden en vooral voor duidelijke richtlijnen met betrekking tot reizen.

Minister, kunt u een overzicht geven van de maatregelen die tot op heden ten gunste van de reissector werden genomen? U had het net al over de ondersteuningspremie. Kunt u aangeven in welke mate deze maatregelen een gunstig effect hebben gehad? Hebt u zicht op het aantal faillissementen en het jobverlies in de sector, of een prognose hiervan? En het allerbelangrijkste: is er een lange-termijnvisie, een reddingsplan, voorzien voor de reissector?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, uw vraag is heel ernstig. Ook de reissector zit in heel zware papieren. Ik heb de sector op mijn kabinet ontvangen ongeveer twee weken geleden om eens te luisteren naar de bijzonder moeilijke situatie waarin de mensen verkeren vandaag. De sector wordt ook federaal natuurlijk gevolgd en gesteund. Wij proberen vanuit Vlaanderen te doen wat nodig is met de instrumenten die we hebben.

Heel veel reisbureaus hebben van de hinderpremie gebruik kunnen maken. De ondernemingen met zelfstandige reisagenten zonder eigen locatie konden een beroep doen op de compensatiepremie, de coronaondersteuningspremie en het Vlaams beschermingsmechanisme. We hebben dat uitgewerkt voor de eventsector. Dat is uiteraard ook uitgewerkt voor de reissector, evident – ik had dat er onmiddellijk bij moeten vermelden – omdat ze heel grote verliezen lijden in vergelijking met vorig jaar.

We hebben samen bekeken hoe we dat voor hen het best kunnen operationaliseren. In juli en augustus zijn hun inkomsten niet hoog, de boekingen en betalingen gebeuren immers al veel vroeger. We hebben dat doorgenomen om ervoor te zorgen dat ze toch in optimale omstandigheden in aanmerking kunnen komen.

Er is bijna 13 miljoen euro steun toegekend aan de reissector vanuit de coronapremies van VLAIO. Ik overloop even de bedragen. De coronahinderpremie bedroeg zo'n 4 miljoen euro. De sluitingspremies tot aan de heropening bedroegen iets meer dan 7 miljoen euro. De coronacompensatiepremie is beperkt tot 679.000

euro. De coronaondersteuningspremie is iets meer dan 1 miljoen euro. Er zijn ook vier corona-achtergestelde leningen toegekend aan bedrijven uit de reissector voor meer dan 2 miljoen euro. Via de waarborgregeling werden in 2020 voor de ruimere toeristische sector, zonder horeca en recreatie 14 ondernemingen gesteund voor kredieten ten belope van 4,2 miljoen euro. De steun zit dus een beetje overal. Er zitten ook toeristische diensten bij. Het gaat niet om pure reisbureaus.

Ik heb absoluut geen zicht op het aantal faillissementen. Het is te vroeg om hierover uitspraken te doen. Als we louter naar de cijfers van Statbel kijken, zou men denken dat het niet zo slecht gaat, maar de signalen die we dagelijks ontvangen, zijn zeer slecht. Ik geef een voorbeeld. De tijdelijke werkloosheid ligt bij reisbureaus een beetje moeilijker. Die mensen kunnen bijna niet in tijdelijke werkloosheid gaan omdat er zoveel werk is om al die reizen om te boeken. Ze hebben dus geen inkomsten. Ze bieden de dienstverlening aan hun klanten om te herboeken. De mensen moeten dus eigenlijk blijven werken, maar er staat niets tegenover. Dat is vrij problematisch.

Volgens cijfers van Statbel gaat het om vijf faillissementen en een totaal banenverlies van tien jobs. Bij de interpretatie van deze cijfers moet immers rekening worden gehouden met het feit dat er een vertraging is tussen de stopzetting van de economische activiteit en de faillietverklaring.

Men ziet de effecten nog niet van de genomen maatregelen tijdens corona en de lockdown. Bovendien was tot 17 juni 2020 een tijdelijk moratorium van kracht om bedrijven die voor 18 maart 2020 in goede gezondheid verkeerden, te beschermen tegen de gevolgen van corona. Men kan er dus eigenlijk nog geen betrouwbaar zicht op hebben; misschien kan dit de komende maanden wel.

Wat betreft de lange termijn, bereiden we een relanceplan voor waarvan ik hoop in de Septemberverklaring de grote contouren te kunnen meegeven.

Ik denk dat het nuttig is om met de instrumenten die we hebben via PMV/z, te mikken op langetermijnoverbruggingskredieten: drie jaar voor de leningen, en nog langer voor de waarborgen. Zij hebben tot doel om bedrijven die voor de crisis gezond waren, de nodige ademruimte te geven tot aan het volwaardige herstel.

De reissector is natuurlijk ook afhankelijk van de mogelijkheid om te reizen naar andere continenten. We zijn dus ook afhankelijk van de internationale context, wat het extra moeilijk maakt.

De voorzitter: De heer De Veuster heeft het woord.

Maarten De Veuster (N-VA): Minister, ik dank u voor de informatie. Er is al heel wat gebeurd.

U hebt zelf terecht aangehaald dat een van de grote problemen is dat de sector minder gebruik heeft kunnen maken van de tijdelijke werkloosheid omdat de mensen aan de slag moesten – 150 procent – om al die reizen te annuleren en de gestrande toeristen voort te helpen. Het is natuurlijk een moeilijke situatie dat ze daar niet op konden terugvallen.

Het zal in de commissie al wel besproken zijn geweest, maar in Nederland is er een NOW-regeling (Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid). Ik vermoed dat jullie dat in deze commissie al bekeken hebben: zo'n systeem zou voor de reissector wel enig soelaas kunnen bieden.

Ik besef heel goed dat heel veel zaken bij de federale overheid zitten en ook bij Europa, maar het moet wel worden aangevraagd. Momenteel vallen de faillissementen nog mee, hoor ik u zeggen. Er is nog niet echt zicht op, maar ik vermoed dat

volgend jaar in maart en april er een geweldig cashflowprobleem zal zijn in die sector. Een noodfonds lijkt me dan meer dan noodzakelijk. Er zijn Europese gelden – het Europees Parlement heeft er al een resolutie over aangenomen – maar iemand moet het wel aanvragen. De federale overheid wijst naar de regio's, maar Europa vraagt dat een lidstaat zelf de aanvraag doet. Ik hoop dat u mee druk zult zetten, al was het maar bij de federale collega's, om op zijn minst die aanvraag te doen zodat er misschien Europese middelen naar die hard getroffen reissector kunnen gaan.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, bedankt om het thema op deze commissie te brengen.

Wat u zei over Nederland, hebben wij niet bij ons. In Nederland is het alternatief voor tijdelijke werkloosheid de loonsubsidie. Men kent er niet het stelsel van de tijdelijke werkloosheid. Zo'n loonsubsidie zou zowel in de eventsector als in de reissector een goed alternatief kunnen zijn.

Wat de Europese middelen betreft, maken wij een plan voor de EU-middelen. We moeten daarover ook onderhandelen. Ik ga zeker akkoord om de reissector mee in het perspectief te plaatsen.

Ik was zelf nogal sceptisch over mijn eigen woorden rond het aantal faillissementen. U hebt het wellicht gehoord: ik heb niet gezegd dat er geen vuiltje aan de lucht is. Ik heb gezegd dat er volgens de cijfers van Statbel geen vuiltje aan de lucht zou zijn, maar ik geloof dat niet omdat het een vertraagd effect heeft. U zegt dat zelf ook, maar ik wil het toch even nuanceren als u zou denken dat het mijn overtuiging is dat er geen vuiltje aan de lucht is. Ik denk dat er heel veel vuiltjes aan de lucht zijn, of dat er donkere wolken hangen boven de reissector.

Je moet de juiste keuzes maken. Ik zie mensen die zich aan het herprofilen zijn. Ik merk ook dat, als het over reizen gaat, men aan het zoeken is naar hoe men toegevoegde waarde kan creëren. Er was al veel concurrentie in de hele sector.

Ik volg het zeker nauwgezet op.

De voorzitter: De heer De Veuster heeft het woord.

Maarten De Veuster (N-VA): Minister, ik hoop dat u het inderdaad opvolgt. Het zijn geen grijze wolken maar jammer genoeg inktzwarte wolken die boven die sector hangen. Ik denk dat er met een paar juiste ingrepen mogelijkheden zijn. Ik ben altijd bereid om mee te zoeken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verklaring van de 'Groep van 10' met betrekking tot het relancebeleid – 3320 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne (CD&V): De 'Groep van 10', de federale sociale partners, hebben een gemeenschappelijke verklaring naar buiten gebracht waarin ze de Federale Regering aanmaant om werk te maken van een actieplan met betrekking tot de coronaperiode, de relanceperiode en de periode van het nieuwe normaal, waar we met zijn allen naar uitkijken.

Op korte termijn, tijdens de coronaperiode, vraagt de 'Groep van 10' om doeltreffende maatregelen die moeten vermijden dat we in de toekomst nog de gehele economie lam liggen, als dat niet strikt genomen nodig is. De 'Groep van 10' wil daarbij ook meer overleg met de betrokken sectoren evenals blijvende steun voor sectoren die over lange periodes beperkt worden in hun activiteiten – we hebben er hier zonet een aantal genoemd. De sociale partners zien de voordelen in van telewerken, maar waarschuwen ook voor isolement en problemen op het vlak van welzijn. Mensen zijn immers sociale dieren, zo staat te lezen.

Inzake relance roepen de sociale partners de regering op om de arbeidsmarkt voor te bereiden op de toekomst. Digitalisering is daarbij het sleutelwoord. Onderwijs en opleiding moeten inzetten op toekomstgerichte skills – daar komen we op het terrein van onze eigen Vlaamse bevoegdheden. We moeten een levenslange leer-cultuur creëren die zich focust op de toekomst. Om talent te mobiliseren is meer laagdrempeligheid nodig op de arbeidsmarkt, zowel via herinschakeling als via stages en dergelijke meer. Ook een toekomstgericht sociaal overleg dat deze grote transitie moet begeleiden, dringt zich op.

De 'Groep van 10' onderstreept nog eens de nood aan een inhaalbeweging op het vlak van publieke investeringen, onder andere in mobiliteit, digitale overheid en energie-infrastructuur. De publieke investeringsgraad is immers nog steeds te laag. We moeten volgens de sociale partners naar 4 procent van het bbp over tien jaar om op die manier de productiviteit en de economische groei structureel aan te vuren. De 'Groep van 10' vraagt daarbij ook om verder te kijken dan enkel het Belgische niveau: ook het potentieel van Europese fondsen en privékapitaal, van institutionele investeerders maar ook van burgers, moet beter benut worden.

Het zijn allemaal aanbevelingen die heel bekend in de oren klinken en die voor een groot stuk terug te vinden zijn in onze eigen relanceresolutie.

Hoe en op welke manier zult u de sociale partners, interprofessioneel en sectoraal, betrekken bij het relancebeleid?

De verklaring van de Groep van 10 focust zich in eerste instantie op het federale beleidsniveau, maar heel wat aanbevelingen zijn duidelijk ook op het Vlaamse niveau te situeren. Wat wilt u zeker meenemen in de uit te werken Vlaamse strategie?

Verschillende steunmaatregelen voor sommige sectoren die het nog steeds moeilijk hebben, doven uit of moeten verlengd worden. Er wordt verwacht dat het aantal faillissementen zal stijgen. Er was laatst een artikel in de Financial Times waarin opgemerkt werd dat het aantal faillissementen tijdens de coronaperiode abnormaal laag lag, maar dat komt door een aantal maatregelen die zowel op het Vlaamse als het federale niveau genomen zijn. Wat kan de Vlaamse Regering dit najaar doen om een zachte landing te faciliteren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, dit is een interessante vraag over hoe we de Vlaamse sociale partners interprofessioneel betrekken bij het relancebeleid.

Eigenlijk ben ik sinds mei onafgebroken in overleg met de Vlaamse sociale partners over de relance die we zouden moeten voeren. Via de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) hebben zij ook heel belangrijke input geleverd naar de toekomst toe en ik vind het van belang dat we samen nadenken over het relancebeleid. We hebben duidelijke engagementen genomen dat we na de September-verklaring naar een VESOC-akkoord (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité) willen toewerken waarin de regering, werkgevers en werknemers engagementen aangaan met betrekking tot de strategie en prioriteiten voor de komende periode.

Morgen zit de Vlaamse Regering voor het eerst samen met de Vlaamse industrie-federaties in het kader van een industrieforum om een werkagenda te bepalen.

Ik kijk daar ook naar uit, want de sectoren zijn de motoren achter de relance, en het is goed dat we op hen kunnen rekenen in deze heel moeilijke economische tijden. Zij hebben ook op ons kunnen rekenen, als ze in moeilijkheden waren. Denk aan alle ondersteuningsmaatregelen die we hebben genomen.

Als ik naar de aanbevelingen van de Groep van 10 kijk, vind ik dat wij al veel van die aanbevelingen in de praktijk brengen. Ik volg dus heel wat van de principes die men naar voren schuift. We moeten absoluut alles op alles zetten om een tweede lockdown te vermijden. Meer zelfs, wij kunnen geen tweede lockdown aan. Het is dus van belang dat we met zijn allen – elke Vlaming – de opgelegde maatregelen goed naleven. Maar ik wil toch ook een klein beetje positivisme hebben, collega's. Ik heb namelijk ook gemerkt dat heel wat bedrijven tijdens de lockdown – denk maar aan de voedingsbedrijven – zijn blijven werken zonder dat er besmettingen zijn geweest. Het is dus mogelijk, als je de hygiëneregels heel goed naleeft, om te blijven werken, samen met je mensen in het bedrijf.

Ik ben het ermee eens dat er een inhaalbeweging nodig is op het vlak van publieke investeringen. Collega Gennez heeft daar ook al naar verwezen. We hebben daar als regio sowieso een belangrijke rol in te spelen. De Groep van 10 heeft het onder meer over de transitie naar duurzame energie.

Ik ben het met al die prioriteiten eens. Ik ben het er ook mee eens dat we moeten inzetten op de Europese fondsen. Samen met de minister-president is er ook een taskforce EU-Investeringsinstrumenten. We zijn ook volop bezig met het uittekenen van het kader ESF-EFRO voor de komende zeven jaar. Daar worden ook belangrijke accenten gelegd. Ik ben het ook eens met het feit dat digitalisering een sleutelwoord moet zijn en dat we daarbij ook moeten inzetten op opleiding en vorming en een levenslange leercultuur.

Ik ben het met die prioriteiten dus in het algemeen eens, maar we zullen daar nog uitgebreid over kunnen discussiëren, collega's, ook in het kader van de September-verklaring.

Dan kom ik bij de vraag over de verlenging van de steunmaatregelen en de zachte landing. We hebben een aantal financiële instrumenten in stelling gebracht om gezonde bedrijven door de crisis te helpen. Die maatregelen blijven nog heel lang lopen en er komen ook nieuwe: zopas hebt u unaniem de verruiming van de Win-winlening goedgekeurd, het vriendenaandeel komt eraan, het Welvaartsfonds.

We weten ook wel dat een aantal bedrijven zeggen dat als de steunmaatregelen op federaal niveau stoppen, ze niet weten of ze zullen overleven. We moeten klaar staan om, wat er ook gebeurt, mensen op te vangen. Voor de bedrijven waarvoor het allemaal te veel is geweest, is er ook de dienstverlening van vzw Dyzo. Dat is een structurele partner van VLAIO, die helpt met de afwikkeling van faillissementen. Ik spreek niet zo graag over een 'falende' onderneming, want deze coronacrisis heeft er zwaar in gehakt. Het is van belang dat ondernemers geholpen worden, ook zij die nu misschien met een negatief moment geconfronteerd worden, maar voor wie de zin en het talent om te ondernemen, niet noodzakelijk weg zijn. Vandaar die begeleiding die bestaat. We houden daar absoluut de vinger aan de pols. Idem voor werknemers die het slachtoffer zijn van grote herstructureringen en ontslagen. Daar moet VDAB klaar staan met een passend aanbod en, misschien nog belangrijker, met het geven van kansen om te heroriënteren en opleidingen te volgen.

Er is dus heel veel werk aan de winkel, collega's, maar globaal ben ik het met heel veel prioriteiten van de Groep van 10 eens. We zijn ook samen met onze Vlaamse

sociale partners aan de slag. Ik heb gisteren gezien dat de Vlaamse sociale partners ook gevraagd hebben om betrokken te worden bij het uitwerken van het relancebeleid. Ik kan u ook melden dat onze minister-president daar, net zoals ikzelf, positief op gereageerd heeft, om dat traject samen uit te werken.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dank u wel, minister. We gaan daar ongetwijfeld nog op terugkomen, ook in de regeling van de werkzaamheden straks, waarbij we het op te maken relanceplan en de relancestrategie een plaats moeten geven in onze agenda.

Het is inderdaad heel belangrijk dat we alle scenario's die op een nieuwe lockdown wijzen, proberen te vermijden, al is het maar omdat ondertussen inderdaad bewezen is dat in een professionele omgeving het besmettingsgevaar heel beperkt is. Er zijn nauwelijks of geen besmettingen of besmettingshaarden die ontstaan op de werkvloer. Het probleem zit vaak elders. Werken is dus gezond, meer dan ooit.

Wat betreft de inhoudelijke contouren van de relance is iedereen het eens. Het parlement heeft met een resolutie de richting heel duidelijk aangegeven. Ik hoor dat alle partners en u ook, minister, dezelfde richting uitgaan. Ik ben benieuwd naar wat de Vlaamse Regering daarover binnen een tiental dagen zal kunnen zeggen. De betrokkenheid van de sociale partners bij de uitvoering van de relancestrategie vind ik essentieel, niet alleen interprofessioneel maar ook sectoraal.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, u hebt terecht verwezen naar het feit dat wij allemaal samen, en zeker ook vanuit sp.a, al heel lang op diezelfde nagel van publieke investeringen kloppen. Met onze New Social Deal hebben wij die voorzet al een tijd geleden gegeven. Mevrouw von der Leyen kwam gisteren met een zeer inspirerende toespraak over de Europese Green Deal, die toch ook onze overheden, zeker de Vlaamse, tot spoed en doortastendheid moet aanzetten. De overheidsinvesteringen zijn de laatste veertig jaar, sinds de jaren 1970 tot vandaag, gedaald van 15,5 procent naar 2,2 procent van het bbp. Nochtans is iedereen het erover eens dat de publieke investeringen minimaal 4 procent van het bbp moeten zijn om de economische groei te verduurzamen, op gang te houden in de huidige situatie en te digitaliseren. Post corona zal 4 procent misschien zelfs niet volstaan om uit de economische krimp te komen.

Vlaanderen is meer dan alle andere overheden bevoegd om die duurzame en digitale groei te initiëren. Het gros van de bevoegdheden inzake mobiliteit, wegen en fietsinfrastructuur, renovatie, energierenovatie, behoort tot het Vlaamse niveau. De voorzitter van deze commissie heeft zelf het initiatief genomen van een resolutie van het Vlaams Parlement waarin al deze punten zijn opgenomen. Het zal nu vooral zaak zijn om in de Septemberverslaring en de economische relanceplannen de publieke investeringen te richten naar waar ze het meest renderen. Daar kijken wij als sp.a reikhalzend naar uit.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Als hier wordt verwezen naar het Europese luik, wekt het verwondering dat men daar tegelijk gigantische investeringen aankondigt en daarvoor enorme middelen uittrekt, maar die middelen deels zoekt en vindt door de middelen voor innovatie te verminderen. Nochtans acht ik innovatie een van de sleutelsectoren voor een relance. Daarom had ik daarover graag de mening van de minister gehoord.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's, voor de opmerkingen.

Ik ben blij, collega Gennez, dat u reikhalzend uitkijkt naar de interessante debatten die wij over het relancebeleid nog zullen hebben. Ik werk uiteraard ook aan een ruimer verhaal waarin een visie op innovatie en duurzaamheid zit. Persoonlijk vond ik gisteren de toespraak van mevrouw von der Leyen ook goed, omdat duurzaamheid een sleutelwoord is. Ik heb zelf drie sleutelwoorden als het gaat om relance. Dat is duurzaamheid, waarin onder dat begrip zowel de circulaire economie als het klimaat een zeer belangrijke plaats innemen. Voorts is er de digitalisering, gaande van digitale infrastructuur tot het vermijden van digitaal analfabetisme, dat leidt tot armoede. In de coronasituatie viel het mij op dat veel mensen niet alleen geen computer hebben maar er ook niet mee kunnen werken. Als je al in een moeilijke inkomenssituatie zit, maakt dat het nog veel erger. Een derde sleutel is het investeren in veerkracht van mensen. Daarover hebben ook de experts van ons maatschappelijk relancecomité adviezen uitgebracht.

Ik denk dat dat de drie sporen zijn die we moeten volgen. Publieke investeringen zijn daarvan een heel belangrijk onderdeel.

Mijnheer Gryffroy, innovatie en duurzaamheid gaan voor mij samen. We moeten die innovatie inzetten op maatschappelijke uitdagingen. Ik denk dat we zo onze zoektocht naar de Europese budgetten moeten maximaliseren. Wie wil verduurzamen, heeft net veel innovatie nodig.

De basis van het fundamenteel onderzoek mag uiteraard ook niet worden vergeten. Ook daar moet een evenwicht worden gezocht.

Er ligt dus veel werk op de plank de volgende weken – Europees maar zeker ook Vlaams – in de zoektocht naar middelen en het leggen van de juiste prioriteiten en accenten. Wordt vervolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de digitale kloof – 3191 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, we hebben het daarnet al gehad over de digitale kloof in het kader van de relance. Digitalisering vormt daarbij een belangrijk onderdeel.

Er is een rapport verschenen van de Koning Boudewijnstichting dat aangeeft dat er nog altijd een bijzonder belangrijke digitale kloof bestaat in ons land. Het gaat over drie belangrijke elementen: ongelijke toegang tot digitale technologieën, ongelijkheid wat digitale vaardigheden betreft, en ongelijkheid in het gebruik van essentiële diensten.

Het rapport geeft verder aan dat de digitale ongelijkheid begint bij de toegang tot het wereldwijde web. Zo heeft 10 procent van de Belgen nog altijd geen internetverbinding. Bij mensen met een laag inkomen is dat zelfs 29 procent.

De digitale kwetsbaarheid is zo mogelijk nog groter. 40 procent loopt een risico op digitale uitsluiting omdat ze over niet genoeg digitale vaardigheden beschikt. Het is dus niet alleen een zaak van hardware maar ook van vaardigheden, kennis en kunde. Bij mensen met een laag inkomen is dat 75 procent. Digital skills moeten worden bijgehouden. Elke dag zijn er nieuwe toepassingen, programma's en mogelijkheden, maar helaas staat digitale bijscholing niet altijd hoog op de prioriteitenlijst.

Nu het online leren, de online dienstverlening, het online shoppen een steeds hogere vlucht nemen – kijk maar naar de cijfers van VDAB – zijn die digitale vaardigheden nochtans van groot belang. 85 procent gebruikt het internet voor onder meer e-banking, administratie en om prijzen te vergelijken. Bij mensen met een laag inkomen is dat amper 50 procent. De complexiteit van sommige toepassingen is daar niet vreemd aan, waardoor niet alleen kwetsbaren maar ook ouderen en ook steeds meer jongeren afhaken.

Het rapport wijst verder op een vicieuze cirkel: wie sociale achterstelling kent, vindt minder de weg in de digitale wereld en raakt zo financieel en maatschappelijk nog verder achterop.

We zien dat een toename aan internetverbindingen of computerbezit niet altijd zal leiden tot het verkleinen van die digitale kloof. Het tempo van digitalisering dreigt die kloof alleen maar groter te maken.

In het verleden is al actie ondernomen. In 2005 was er het Digitaal Actieplan Vlaanderen, in 2018 waren er aanbevelingen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Daarnaast waren er ook al heel wat initiatieven vanuit de Vlaamse Regering, maar op dit moment worden de doelstellingen slechts gedeeltelijk gerealiseerd. Er is nood aan meer concrete actie.

Minister, wanneer Vlaanderen een voortrekker wil zijn binnen de digitale economie met haar e-commerce en digitale platformen, moeten we een beleid voeren dat de digitale kloof bij zowel de consument als de producent/verdelers kan verkleinen. Via welke concrete initiatieven zult u deze kloof verkleinen?

Komt er een nieuw Digitaal Actieplan Vlaanderen? Zo ja, op welke krachtlijnen zal dit zich focussen?

Op welke manier zal Vlaanderen samenwerken met het federale en lokale niveau om hiervoor partnerschappen op te zetten?

Welke initiatieven inzake opleiding en vorming kunnen ervoor zorgen dat meer mensen zich digitaal bijscholen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik zei daarnet al dat de impact van de digitalisering doordringt in alle facetten van onze samenleving. De e-inclusie moet de absolute prioriteit worden.

Binnen het nieuwe contract ondernemerschap en innovatieversnelling is het expliciet de bedoeling dat geselecteerde dienstverleners werken rond de digitale geletterdheid van de Vlaamse ondernemingen. Er is daarbij ook specifieke aandacht voor e-commerce. Zo zal UNIZO een aantal acties opzetten in relatie tot e-commerce en de wijze waarop lokale ondernemingen zich kunnen onderscheiden van de grote e-commercespelers.

In het kader van het beleidsplan Artificial Intelligence (AI) hebben we voor de zomer de Vlaamse AI Academie opgericht. We zijn ook bezig met de uitwerking van het opleidingsluik cybersecurity. Dat zijn zeer belangrijke initiatieven inzake het voorbereiden van onze bedrijven.

Er is een nieuw digitaal actieplan mogelijk. Voor mij is het vooral van belang dat we grote sprongen voorwaarts maken. De prominente aanwezigheid van digitalisering in het nieuwe inhoudelijke kader van de sectorconvenants moet er komen. Er is de ESF-oproep (Europees Sociaal Fonds) om digitale transformatie van bedrijven te ondersteunen. Bij VLAIO en het Departement Economie, Wetenschap en

Innovatie (EWI) worden specifieke acties rond de digitale transformatie ondernomen met beleidsagenda's voor artificiële intelligentie en cybersecurity. Andere facetten van de digitalisering, zoals Industrie 4.0 en Smart Cities, staan eveneens hoog op de agenda. Er loopt een EFRO-oproep (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) om tot een netwerk van provinciale laagdrempelige digitale hubs te komen. De grote digitaliseringsprojecten worden gecoördineerd door imec.

Mijn beleidsnota EWI voorziet verder in een geïntegreerde Vlaamse agenda 'digitaal ondernemen en innoveren'. Deze moet een kader bieden voor de huidige en geplande initiatieven op het gebied van digitalisering. Ik wil deze geïntegreerde digitale agenda ook aanbieden aan de collega's binnen de Vlaamse Regering om te bekijken hoe we tot een regeringsbrede aanpak kunnen komen.

We onderhouden vandaag al de dialoog met het federale niveau, bijvoorbeeld in het kader van de Europese vraag aan de lidstaten om een actieplan Artificiële Intelligentie op te maken. We zorgen voor de afstemming op het lopende Vlaamse actieplan.

Als we de digitale kloof willen dichten, speelt het lokale niveau ook een belangrijke rol. Ik denk bijvoorbeeld aan de samenwerking tussen VDAB en de centra voor basiseducatie. Ik was vorige week in Oostende naar aanleiding van de Week van de Geletterdheid. Ik heb daar gezien hoe lokale initiatieven het verschil kunnen maken in de strijd tegen de digitale laaggeletterdheid.

Wat kunnen we doen? Er zijn mensen die competenties en uitrusting ontberen, omdat de problemen veelal samen voorkomen. Essentieel voor mij is alleszins dat we werk maken van het dichten van de digitale kloof en dit zowel op basis van infrastructuur als op basis van digitale vaardigheden.

Naar aanleiding van de Week van de Geletterdheid gaf ik al aan dat ik de digitale infrastructuur zowel wil verbeteren als die laagdrempelig en betaalbaar maken. Dat betekent een grote uitrol over Vlaanderen zodat mensen die infrastructuur kunnen gebruiken en opleidingen kunnen volgen. We moeten zorgen dat het digitaal analfabetisme niet groter wordt, we moeten de kloof kleiner maken. VDAB zet natuurlijk al in op het versterken van digitale vaardigheden en zal een tandje bijsteken.

Ik heb mijn administratie alvast de opdracht gegeven een actieplan e-leren uit te werken, om de digitale omslag verder te stimuleren. Dat zou deze maand nog klaar moeten zijn.

Het is voor ondernemers niet altijd makkelijk om mee te zijn met allerlei evoluties. Daarom heeft ESF een SCOPE 2020-oproep gelanceerd. In deze oproep gaan partners in een breed netwerk aan de slag met het uitvoeren van een strategische competentieprognose om vervolgens ondernemingen te sensibiliseren en te informeren over de veranderingen op het vlak van competenties. Die oproep loopt.

Daarnaast komt de nieuwe generatie sectorconvenants eraan. Het opleidingsaanbod zal daar zeker een stuk versterkt worden.

Ik verwijs ook naar de beleidsagenda's digitalisering, artificiële intelligentie en cybersecurity, en de ESF-opleidingen 21e-eeuwse vaardigheden die lopen. Daarnaast kunnen kmo's natuurlijk gebruikmaken van de kmo-portefeuille voor advies of opleiding op maat.

Zoals u zelf zegt, moeten ook werkzoekenden toegang hebben tot de tools om werk te vinden. VDAB levert hierin al sterk werk. Het aanbod online leren is spectaculair uitgebreid en gestegen. Zo zijn er onder andere modules over artificiële intelligentie, 21e- eeuwse vaardigheden en 'computational thinking'. Dat is zeer

positief. VDAB zorgt er ook voor dat in de beroepsopleidingen de nieuwste toepassingen aangeboden worden.

Ook de vakbonden ondersteunen toekomstige werknemers in samenwerking met VDAB, in het kader van het mobiliserend programma 'Focus op talent'.

Collega Bothuyne, er is dus een hele waaier aan instrumenten waarvan ik diep overtuigd ben. We hebben de tools, maar we moeten ze versterken. Iedereen moet mee op het digitale pad, er is geen andere weg dan deze.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u. Ik ben het er zeker mee eens dat er geen andere weg is dan deze. Ik ben ook heel blij dat u een hele resem aan initiatieven, acties en ideeën hebt kunnen vermelden. Het is goed dat er op het terrein werk wordt gemaakt van het dichten van de digitale kloof.

Anderzijds moeten we vaststellen dat er al een aantal jaren acties en initiatieven worden genomen. De eerste plannen van Vlaanderen dateren van de beginjaren 2000 en daarvoor waren er ook al initiatieven, maar we moeten vaststellen dat we er nog niet zijn. Vandaar dat ik pleit voor een geïntegreerd actieplan. U hebt het over een geïntegreerde agenda met duidelijke budgetten, duidelijk meetbare doelstellingen en een zo breed mogelijk partnerschap. Ik vind het heel belangrijk dat u met de lokale besturen gaat werken omdat die vaak in staat zijn om doelgroepen te bereiken die anderen niet bereiken. Ik denk aan ouderen, aan mensen in bepaalde buurten en regio's waar het economisch moeilijker gaat. Daarop inzetten, is een heel juiste keuze.

Ik wou nog een vraag stellen over hardware die noodzakelijk is om verder te gaan in de digitale evolutie en revolutie. Het gaat over 5G waarvoor zowel in ons regeerakkoord als op het federale niveau initiatieven zijn genomen. Ik wou vragen of er eventueel nieuwe initiatieven worden genomen zodat Vlaanderen ook mee zal zijn in deze evolutie.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Voorzitter, collega's, minister, de cijfers over digitale geletterdheid zijn niet nieuw en liggen in de lijn van de voorgaande analyses. Ruw geschatst heeft 10 procent van de Vlamingen geen breedbandverbinding en we zien ook dat de digitale vaardigheden afnemen met de leeftijd, de scholingsgraad en het inkomen.

Digitalisering neemt een steeds belangrijkere plaats in in het dagelijkse leven. We hebben het nodig voor onze jobs. In coronatijden hebben leerlingen en studenten het digitale platform nodig gehad om hun lessen te kunnen volgen en we hebben het ook nodig in onze vrije tijd. Het neemt een belangrijke plaats in in ons leven. Er is geen weg terug.

Banken werken steeds meer online. De dienstverlening breidt uit en kantoren sluiten. Wie niet mee is, mist ook heel wat. Technologische ontwikkelingen, digitale toepassingen: we weten dat het werkt, we weten alleen niet hoe. Het is dan ook belangrijk dat iedereen mee is in het verhaal. Heel wat bedrijven die op dit moment sollicitatiegesprekken doen, doen het via een video call. Digitale toepassingen worden steeds meer gebruikt. Wie op zoek is naar een job, zal ook meer hindernissen ervaren als men niet mee is.

Zo ontstaat een nieuwe digitale kloof van digitale uitsluiting. De overheid moet hier haar verantwoordelijkheid nemen. De vraag is hoe we dat gaan aanpakken. Soms lijkt de oplossing eenvoudig: we geven hen een internetverbinding, we geven hen een pc en daarmee is iedereen mee. Maar er spelen meer facetten zoals soft skills, zelfredzaamheid, het kunnen terugvallen op een sociaal netwerk.

Ik denk bijvoorbeeld aan de kleinkinderen die hun grootouders helpen met vragen over Facebook, want iedereen zit tegenwoordig op Facebook of Instagram. Als dat sociaal netwerk of die ondersteuning er echter niet is, waar kun je dan terecht? Als men die ondersteuning niet heeft, net op het moment dat men met een vraag zit of die ondersteuning nodig heeft, dan ondervindt men die digitale kloof. In die context moeten we blijvend werk maken van en blijven hameren op een e-inclusiebeleid dat voorziet in vorming en focust op laagdrempelige en gebruiksvriendelijke toepassingen.

De visie van e-inclusie vormt al een onderdeel van het programma 'Vlaanderen Radicaal Digitaal II' van de minister-president. Ik had een paar vragen opgeschreven die al deels beantwoord zijn, maar op welke manier krijgt e-inclusie op dit moment gestalte en hoe zult u ervoor zorgen, minister, dat e-inclusie een belangrijk onderdeel blijft van het digitaliseringsbeleid? U hebt zonet al gesproken over het actieplan e-learning, maar zijn er nog meer plannen?

En dan had ik nog een tweede vraag. In coronatijden had VDAB in extra laptops voorzien voor mensen die thuis moesten blijven en een opleiding volgden. We zien nu ook dat er zich steeds meer mensen bij VDAB inschrijven voor een opleiding. Sommigen zitten met wachttijden. Er wordt ook een online module aangeboden. Maar wordt die actie uit april uitgebreid voor mensen die geen pc hebben of moeilijkheden ondervinden? Of is er misschien een vervolg gepland op die actie?

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Voorzitter, bedankt voor uw interessante vraag en collega Claes, voor de aanvulling. Ik ga zeker niet herhalen wat jullie al gezegd hebben over het belang van digitale toegankelijkheid. Ik denk dat we daar allemaal van overtuigd zijn en dat de coronacrisis het besef dat we iedereen digitaal mee moeten krijgen, alleen maar heeft vergroot. Ik had gewoon een heel concrete vraag. We zijn het erover eens dat digitale toegankelijkheid een belangrijk onderdeel geworden is van toegankelijkheid tout court – als we het over toegankelijkheid hebben, gaat het vaak over de vraag of onze overheidsgebouwen wel voldoende toegankelijk zijn voor mensen in een rolstoel, maar het begrip toegankelijkheid wordt ruimer en ook digitale toegankelijkheid maakt daar deel van uit. Maar in welke mate ziet u een rol weggelegd voor Inter, het agentschap dat werkt rond toegankelijkheid? Onlangs gaf dat agentschap nog een goede presentatie in de commissie Binnenlands Bestuur, als ik me niet vergis. Misschien is er voor Inter een rol weggelegd om meer ondersteuning te bieden inzake digitale toegankelijkheid, onder andere naar VDAB toe. Dat is mijn vraag: in welke mate ziet u een rol weggelegd voor Inter en wilt u dat agentschap hierbij betrekken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, bedankt voor de aanvullingen.

Collega Claes, ik heb hopelijk een heel uitgebreid antwoord gegeven en u proberen te overtuigen van waarom ik zo hard pleit voor e-inclusie. VDAB heeft vastgesteld dat je heel veel doorbraken kunt realiseren die onmogelijk leken voor de crisis, bijvoorbeeld inzake het online leren, het online begeleiden van mensen naar werk, thuiswerken. Daar bestond altijd een beetje weerstand tegen. 'Dat gaat nooit lukken.' Je ziet dat je op dat vlak positieve doorbraken kunt realiseren.

Maar al die zaken zijn niet mogelijk voor mensen die digitaal niet geletterd zijn. Zoals u zelf zei, lost iedereen een computer geven de problemen niet op. De hardware hangt samen met de skills die je moet hebben om met de pc te werken. Vandaar is een van de elementaire hefboomen van een goed relancebeleid investeren in hardware, alsook mensen opleiden om online aan de slag te kunnen gaan. Dat is superbelangrijk en ik hoop dat we daaromtrent met de regering

eensgezindheid vinden, zodat we daar nu belangrijke budgetten in kunnen investeren. We mogen niet wachten, we moeten dat nu doen. We moeten ook de lokale besturen de hand reiken, want zij staan op de eerste rij om te weten wie de skills nodig heeft. Maar ook VDAB kan op dat vlak echt het verschil maken, zo hebben we de voorbije periode gemerkt.

Dan is er nog de vraag over VDAB en het geven van laptops. Die actie is er gekomen tijdens de lockdown. Uiteraard is VDAB nu weer meer open, zowel de werkwinkels als de opleidingscentra. Maar daar kan dat materiaal ook gebruikt worden. Ik kijk ook een beetje naar hoe het in Onderwijs gebeurt. We kunnen de parallel trekken voor VDAB. Je kunt verder gebruikmaken van het systeem op die manier. In de toekomst mogen heel veel zaken ook blijven. Maar we moeten vooral absoluut investeren in de digitale competenties van mensen. Voor sommigen zijn dat verregaande, geprofessionaliseerde competenties, maar de basis moet er zijn. En die ontbreekt net vaak bij de groep kortgeschoolde mensen, mensen die al veel andere problemen hebben. Ons wacht dus een grote uitdaging. Ook de Europese Commissie beveelt trouwens heel fel aan om te investeren in die digitale competenties. Het is dus ook mogelijk en zelfs noodzakelijk om daarvoor EU-middelen aan te trekken.

Er zijn dus heel veel plannen die hopelijk de komende periode zullen worden uitgerold en die we uiteraard ook nog op muziek zullen zetten.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Bedankt, minister. We kunnen alleen maar concluderen: wordt vervolgd. Er ligt nog veel werk op de plank, maar we hebben er alle vertrouwen in dat er nog een en ander komt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over Vlaanderen als aantrekkingspool voor start-ups en innovatief ondernemend talent en het regelgevend kader voor beroepskaarten – 3247 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, mijn vraag gaat over het aantrekken van buitenlandse zelfstandigen met zoveel mogelijk economische meerwaarde en meerwaarde inzake innovatie en dergelijke meer. Er zijn plannen om dat beleid te herzien. Op dit moment kun je als buitenlandse ondernemer hier aan de slag gaan als je een beroepskaart hebt. Daarvoor moet je effectief een activiteit willen opstarten in Vlaanderen, niet de nationaliteit hebben van een van de lidstaten van de Europese Economische Ruimte (EER) en mag er geen andere reden zijn waardoor je een vrijstelling kunt verkrijgen.

Heel de procedure gebeurt nog grotendeels op papier. De registratie gebeurt al digitaal. Er is een termijn van ongeveer twee maanden. Toch zijn er een aantal knelpunten, zoals de criteria voor de toetsing van die economische meerwaarde of het innovatieve karakter van de ondernemersactiviteit. De procedure kan ook een stuk eenvoudiger en actueler. En uiteraard moeten we misbruik proberen te voorkomen.

De uitdaging is vooral om sterke buitenlandse ondernemers en zelfstandigen aan te trekken die een meerwaarde kunnen zijn voor onze Vlaamse economie. Er is dus duidelijk nood aan een nieuw regelgevend kader en aan een herziening van de procedure. Het eerste kan gaan over de introductie van verschillende categorieën van zelfstandigen. Het tweede kan bijvoorbeeld gaan over administratieve vereenvoudiging en partnerschap over de beleidsdomeinen heen.

Minister, hoever staat u met de uitwerking van een nieuw regelgevend kader en met de herziening van de procedure tot het verkrijgen van een beroepskaart? Welke knelpunten komen in deze fase naar boven? Binnen welke termijn voorziet u het ontwerp van decreet hier te kunnen bespreken? Welke stakeholders zult u betrekken bij de opmaak en op welke manier?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, op 10 juli van dit jaar heeft de Vlaamse Regering de visienota 'Vlaanderen als aantrekkingspool voor start-ups en innovatief ondernemend talent' goedgekeurd. Dat is een belangrijk moment voor mij. Ik zal u daar ook wat toelichting bij geven. Ondertussen heeft de Sociaal-Economische Raad van Vlaan-de-ren (SERV) al zijn advies over de visienota gegeven, op 14 augustus. De SERV heeft het advies ook toegelicht op de VESOC-werkgroep (Vlaams Eco-no-misch So-ci-aal Over-leg-co-mi-té) van 11 september 2020. Er zijn een aantal aandachtspunten bezorgd, waar ik u graag een overzicht van geef.

De nota is trouwens ook officieel ingediend bij het Vlaams Parlement, dus ik heb er ook geen probleem mee om daar in de komende periode een gedachtewisseling over te houden, als jullie dat graag zouden hebben.

We zouden in de toekomst drie categorieën van ondernemingen onderscheiden: de start-ups en scale-ups, de klassieke ondernemingen, en de speciale statuten, zoals sportlui of kunstenaars. We zullen focussen op het aantrekken van start-ups en scale-ups, omdat zij innovatieve initiatieven naar Vlaanderen brengen. Ik zie ook heel veel potentieel in de samenwerking met onze kennisinstellingen wat dat betreft. Ook klassieke ondernemingen blijven welkom in Vlaanderen, maar zullen aan strengere voorwaarden moeten voldoen.

Wij willen ook inzetten op kwaliteit. Zo zal de persoon die zich hier wil vestigen met een klassieke onderneming minimaal over een diploma secundair onderwijs moeten beschikken en over een startkapitaal van 18.600 euro. Als wij buitenlands talent willen aantrekken, is het echt van belang dat het goede bedrijven zijn die we aantrekken.

De SERV heeft over het bezit van een diploma secundair onderwijs en een startkapitaal enkele aandachtspunten opgeworpen. Om een aantrekkingsbeleid te voeren gericht op start-ups en scale-ups vind ik het persoonlijk gerechtvaardigd om voor hen soepelere toelatingsvoorwaarden te voorzien. In 2019 werden 883 beroepskaarten aangevraagd. 550 aanvragen werden goedgekeurd en 333 aanvragen werden geweigerd. Dit betekent dus dat we kieskeurig zijn in wie we toelaten en dat er groeimarge is op het vlak van kwaliteit. De meeste beroepskaarten worden uitgereikt binnen de sectoren groothandel, vervoer en opslag, en horeca. Die sectoren kennen ook innovatieve trends, maar we zien bij de topaanvragers dus nog geen innovatieve sectoren. Ik vind het echt van belang dat ons beleid ook innovatie aantrekt.

Wij blijven ook inzetten op een goede opvolging door onze sociale inspectie. In 2019 voerde de inspectie bijna 2000 controles uit. 882 controles gebeurden binnen het thema economische migratie. Die betreffen zowel de arbeidskaarten als de gecombineerde vergunningen als de beroepskaarten voor zelfstandigen. Het merendeel van de controles gebeurt op de arbeidskaarten en gecombineerde vergunningen. Dat is ook logisch want hiervan worden er meer dan 11.000 uitgereikt op jaarbasis. Voor de beroepskaarten ligt dit met 550 veel lager.

Met de feedback die ik van de SERV ontvang, ga ik nu aan de slag op twee werven. Ten eerste werk ik aan een nieuw decretaal kader ter vervanging van de 55-jaar oude regelgeving. U hoort het goed: de regelgeving voor de beroepskaarten is 55 jaar oud. Ten tweede is er het operationele luik van de aanvraagprocedure

waarnaar u verwees. Hierbij willen we de doorlooptijden van de aanvragen gevoelig naar beneden halen. Net als we deden voor het aanvraagstelsel bij de werknemers, werk ik hier aan een digitaal stelsel. Het is een soort b-post-tracking-stelsel. Hierbij kan de klant, de aanvrager van een beroepskaart, op elk moment van de dag de vordering in zijn dossier raadplegen. Ook hier kan digitalisering het verschil maken.

Wat betreft de knelpunten, bevat het dossier een aantal kruisverbanden met het federale niveau. Momenteel zijn we een aantal juridische vraagstukken aan het uitklaren. Ik geef een voorbeeld: met de zesde staatshervorming is de materie economische migratie overgeheveld naar de gewesten. Voor de beroepskaarten zijn de gewesten bevoegd voor het hele pakket met uitzondering van de personen die vrijgesteld zijn van beroepskaart omwille van hun verblijfsrechtelijke situatie, bijvoorbeeld een erkend vluchteling. De FOD Economie is hiervoor bevoegd gebleven. Maar er rijzen in de praktijk wat vragen over de interpretatie van deze vrijstellingsgronden aangezien ieder gewest dit op zijn eigen manier invult.

Hoewel ik een tijgermotiefje in mijn kledij niet schuw, verafschuw ik wel papieren tijgers. Bij de beroepskaarten ben ik, net als bij de arbeidskaarten en gecombineerde vergunningen, opnieuw op een papieren tijger gebotst. Ik zal u kort schetsen waarom het zo belangrijk is op digitalisering in te zetten. Een buitenlander kan op twee manieren een beroepskaart aanvragen. Ten eerste bij een ondernemingsloket in Vlaanderen als hij hier legaal verblijft. Ten tweede bij een ambassade in het buitenland. De aanvraag gebeurt volledig op papier. Dat papier wordt vervolgens overgezonden aan het Departement Werk en Sociale Economie. Meermaals stellen we vast dat deze papieren aanvraagdossiers onvolledig zijn en in sommige gevallen kunnen we de buitenlandse onderdaan niet bereiken omwille van onleesbare documenten of het ontbreken van een e-mailadres. Samen met het federale niveau, onder andere bevoegd voor de ambassades, bekijken we hoe we deze procedure kunnen digitaliseren. Dat moet altijd op een gebruiks- en klantvriendelijke manier gebeuren omdat het de bedoeling is talent aan te trekken en niet af te schrikken. Daarvoor is het van belang te digitaliseren.

Wat is de termijn? Ik wil op 1 januari 2022 het decreet en het besluit van de Vlaamse Regering in werking laten treden. Er zijn een aantal stakeholders bij de opmaak van de regelgeving betrokken. In elk geval zijn dat de sociale partners via de SERV, FIT en VLAIO en het Departement Onderwijs. Voor de speciale statuten – schouwspelartiesten, sporters, diamantairs – roepen wij de expertise in van het Departement Cultuur Jeugd en Media, Sport Vlaanderen en de Federatie der Belgische Diamantbeurzen. Ook de federale overheden zijn betrokken zoals de Dienst Vreemdelingenzaken, de FOD Economie, en het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ). En uiteraard het Vlaams Parlement. Ik heb mijn conceptnota ingediend in het Vlaams Parlement en ik kijk uit naar de gedachtewisseling.

Het was een omstandig antwoord, maar de vragen waren heel gedetailleerd, en ik wilde toch al het kader schetsen van een discussie die zeker nog moet worden gevoerd.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Waarvoor dank.

Ik denk dat dit een bijzonder belangrijk onderwerp is. U hebt het heel juist geschetst: de regelgeving van 55 jaar oud kan onmogelijk beantwoorden aan de noden, zowel van de mensen als van de arbeidsmarkt als van de economie van vandaag. Het is hoog tijd dat daar een en ander wordt geactualiseerd.

De richting zit juist: meer richting innovatieve ondernemingen, meer richting kwaliteitsvol ondernemerschap, maar tegelijkertijd digitalisering en versnelling van de doorlooptijd.

Ik lees wel dat er bij de SERV een aantal bezorgdheden zijn, onder andere over waar de lat wordt gelegd, zowel wat betreft het startkapitaal als de diploma's. Persoonlijk ben ik voorstander van een lat die een lat is. Wat hier nu over startkapitaal is ingeschreven is een minimum minimorum. Een onderneming start je niet met een paar duizend euro. Daarom is zo'n drempel wel degelijk nuttig.

Ik heb nog een vraag over het nagestreefde kwalificatieniveau en de eventuele gelijkschakeling van diploma's. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat wat binnen het National Academic Recognition Information Centre (NARIC) moet gebeuren goed afgestemd is op de procedure inzake beroepskaarten?

Er is nu een SERV-advies. Het is wel degelijk nuttig om de volgende weken een gedachtewisseling te houden met de mensen die hier op het terrein mee bezig zijn.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, dank u wel voor uw uitgebreide antwoord op de interessante vraag van collega Bothuyne. We zullen het debat nog voeren in de commissie.

U zegt dat versoepelingen zich aandienen. Wil dat zeggen dat u dat startkapitaal wilt wegeven? Dat heb ik niet goed begrepen. Je hebt het startkapitaal dat collega Bothuyne omschrijft als een minimum minimorum, een bedrag van, als ik mij niet vergis, 18.600 euro. Maar er wordt ook gesproken van de mogelijkheid dat een ondernemer zichzelf een loon kan uitkeren, dat 120 procent van het leefloon zou moeten zijn. Voor iemand die een startend bedrijf heeft, kan dat een grote drempel zijn. Je zou daardoor mensen niet kunnen betrekken, of een kloof opwerpen die misschien in eerste instantie niet nodig is. Wordt het financiële luik mee opgenomen in de versoepelingen, de aanpassingen die er zitten aan te komen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, dank u voor de aanvullende vragen.

Ik volg wel de mensen die bezorgd zijn over die lat. In de visienota heb ik die lat nu op 18.600 euro gelegd. Er moet sowieso een lat komen. Collega Annouri, die lat is er niet voor start-ups en scale-ups. Ik vind dat er meer innovatieve bedrijven mogen komen. Er komt vanuit het buitenland veel te weinig innovatief talent naar ons. Dat is mijn persoonlijke overtuiging. Dat zal ook de overtuiging van de SERV zijn. Wat dat betreft moet het licht meer op groen. Wat betreft de klassieke zaken, zoals broodjes- of kebabzaken, mogen we echt wel zoeken naar waar de lat het best ligt. We hebben nu gezegd dat dat 18.600 euro moet zijn, en ook een loonvoorwaarde opgelegd. We moeten uiteraard rekening houden met het karakter van de starter. Ik begrijp absoluut dat ze in het begin niet veel kunnen verdienen of winst maken. Ik ben daarom bereid om er een beetje aan te schuiven, maar er moet wel ergens een drempel zijn.

Laat ons dat goed doen, in onderling overleg. Dit is voor mij geen ideologische kwestie. Het is een kwestie van aantrekken en helder zijn in wat je verwacht. Dat moeten we meer doen. Nu is het een beetje een kader van niets. Je dient een aanvraag in en dan bekijkt men of het kan of niet. Dat is niet meer van deze tijd. Je moet daar scherper in zijn.

We moeten zeer goed afstemmen met NARIC, voorzitter. We hebben nu al de werkwijze om diploma's die we eerder erkenden niet opnieuw bij NARIC te vragen. We moeten met NARIC overleggen over de gehanteerde doorlooptijd. Dat is ook een belangrijk issue.

Collega Annouri, over die 120 procent zullen er wel nog wat discussies zijn. Ik vind het goed dat we daarover met jullie discussiëren. Voor mij is het principe cruciaal dat je helder moet zijn over wat je verwacht.

Ik wil naar een moderne regelgeving, veel zuurstof voor start-ups en scale-ups, een extra boost voor de samenwerking met de hogescholen en universiteiten. Maar voor de klassieke zaken zijn er toch een aantal voorwaarden.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik denk dat het inderdaad hoog tijd is dat we werk maken van een offensief beleid om ondernemend talent aan te trekken. Ik ben dan ook blij met uw initiatief. Tegelijk zullen we vanuit de commissie onze inbreng doen via de gedachtewisseling die er aankomt. We bespreken dat straks in de regeling van de werkzaamheden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elke Sleurs aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de evaluatie van de 'proof of concept'-projecten ter voorbereiding van de promotie van de Vlaamse ruimtevaartconomie – 3285 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, de Vlaamse taskforce voor ruimtevaart is intussen opgericht. Zoals u eerder al antwoordde op verschillende vragen, zal deze zich richten op die domeinen of activiteiten die Vlaanderen internationaal op de kaart kunnen zetten. Daarnaast wil deze taskforce ook het maatschappelijk belang en de meerwaarde van heel de ruimtevaartconomie voor en in Vlaanderen benadrukken.

Intussen zijn er ook binnen de Vlaamse overheid verschillende initiatieven die het potentieel van onder andere aardobservatie onderzoeken. Ik denk dan onder meer aan de monitoring van de waterkwaliteit, de ondersteuning van het landbouwbeleid, het bosbeleid, de stabiliteit van wegen. Een aantal van die toepassingen worden nu geëvalueerd door Informatie Vlaanderen en door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO).

Minister, wanneer mogen we de resultaten van deze evaluaties verwachten? Zijn er al voorlopige resultaten? Hoe zal Vlaanderen daar verder mee aan de slag gaan?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Sleurs, ik dank u voor uw vraag en voor uw volgehouden interesse in onze ruimtevaartconomie die trouwens ook mijn persoonlijke interesse wegdraagt. Ik heb al vaak gezegd dat er veel discussie is over het stimuleren van jongeren om voor een STEM-opleiding (Science, Technology, Engineering and Mathematics) te kiezen. Uit een gesprek met mensen van mijn kabinet bleek dat de zoon van een van onze cabinetards dankzij de ruimtevaartinitiatieven van deze zomer, de sprong naar een STEM-opleiding heeft gemaakt. Men onderschat de kracht van ruimtevaart om jongeren te stimuleren voor wetenschappen en techniek. Dit volledig terzijde en eigenlijk vooral om aan te tonen dat het onderwerp me bijzonder interesseert, ook al heb ik geen STEM-diploma.

VITO startte haar werkzaamheden rond 'proof of concept'-projecten op basis van het VARIO-rapport (Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen) van

februari 2018: 'Flander's space: een strategie voor de Vlaamse ruimtevaart-economie'.

VITO en Informatie Vlaanderen werken aan een tiental 'proof of concept'-projecten ter ondersteuning van het eigen beleid. Bij die projecten is het opzet eigenlijk altijd hetzelfde. VITO zoekt samen met Vlaamse overheidsinstellingen hoe aard-observatiegegevens, verzameld binnen het Copernicusprogramma, nuttig kunnen worden ingezet voor hun dagelijkse werking. Betrokken instellingen zijn onder andere het departement Landbouw, de Vlaamse Milieumaatschappij, de Vlaamse Landmaatschappij en het Agentschap voor Natuur en Bos.

Twee uitdagingen staan daarbij voorop. Een eerste uitdaging heeft te maken met het format van de beschikbare data. De Copernicusdata zijn niet rechtstreeks bruikbaar voor de toepassingen. Hiervoor moet een specifieke applicatie worden ontwikkeld. Het is deze ontwikkeling die centraal staat bij die 'proof of concept'-projecten.

Een tweede uitdaging is het feit dat de resolutie van Copernicusdata beperkt is tot 10 meter. Dit is vaak onvoldoende fijnmazig om toepassingen met echte maatschappelijke of economische meerwaarde te realiseren. VITO integreert daarom bijkomende gegevens met een hoge resolutie via klassieke luchtbeelden, drones en nieuwe commerciële satellietmissies in de applicaties. Ik leg het hier allemaal nogal eenvoudig uit, maar in de praktijk gaat dit over hightech en innovatie en dat vraagt tijd.

VITO liet ons ook weten dat ze vanaf 2021 de eerste operationele applicatiediensten verwacht. Eens deze projecten concrete resultaten opleveren, zullen ze zeker meegenomen worden in de werkzaamheden van de taskforce ruimtevaart die precies de ontwikkeling van een ruimtevaart-economie in Vlaanderen met focus op economische en maatschappelijke meerwaarde viseert.

Ik heb een volgende bijeenkomst gepland op 9 november.

Tot zover een update over onze ruimtevaartplannen.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, ik ben heel tevreden dat u uw interesse heel duidelijk laat merken en dat u via de taskforce zorgt dat Vlaanderen mee is, want via minisatellieten die kwalitatief zeer hoogwaardig zijn, wordt bijvoorbeeld de waterkwaliteit gemeten.

Ik ben tevreden met uw antwoord en ik blijf het nauw opvolgen. Ik hoop dat u op 9 november een zeer vruchtbare meeting hebt en dat we verder kunnen duwen en trekken aan de brede Vlaamse ruimtevaart.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de vernieuwde VDAB en de gepersonaliseerde website
– 3117 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de aanpak van de mismatch op de arbeidsmarkt tijdens de coronacrisis
– 3120 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het contacteren van tijdelijk werklozen
– 3293 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het aanbod van VDAB voor tijdelijk werklozen
– 3315 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Collega's, de heer Ronse stelt voor om zijn vraag om uitleg 3117 te koppelen aan de reeds gekoppelde vragen om uitleg 3120, 3293 en 3315. Dat zijn ook twee vragen van de heer Ronse en een vraag van de heer Annouri.

Collega Ronse, u krijgt het woord voor al uw vragen.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, het is leuk dat ik gekoppeld ben aan de fractieleider van Groen in Antwerpen die hier ook interim-voorzitter was. Ik denk dat het logisch is dat mijn drie vragen worden gekoppeld. Ze zijn gespreid in de tijd gesteld maar ze gaan allemaal over hetzelfde thema en dezelfde zorg. We hebben het er al een aantal keren over gehad.

Op een bepaald moment waren er meer dan 1 miljoen tijdelijk werklozen. Dat aantal is nu serieus teruggedrongen. Toch zijn er nog een aantal zaken die mij een beetje bezorgd maken. Voor alle duidelijkheid: ik wil helemaal niet met het vingertje wijzen naar de minister om te zeggen dat een en ander niet zou zijn gebeurd, integendeel. Ik denk dat de minister en de Vlaamse Regering vrij snel hebben geschakeld, maar er zijn toch een aantal zaken die ons allemaal heel alert moeten houden.

Uit een schriftelijke vraag van voor de zomer heb ik geleerd dat van de COVID-vacatures die in de eerste golf met #covidvacature werden gepubliceerd, maar 14 procent is ingevuld. Dat is bitter weinig, zeker als men weet dat er op dat moment nog een serieuze piek van tijdelijk werklozen was.

Vorige week is er door u en VDAB bekendgemaakt dat er 120.000 tijdelijk werklozen zullen worden opgevolgd en begeleid. Dat is zonder meer historisch. Het is voor de eerste keer in de geschiedenis dat tijdelijk werklozen zullen worden opgevolgd. Dat heeft ook te maken met de mogelijkheden die het VDAB-decreet heeft geboden. Wat mij een beetje verontrust – wij hebben het daar trouwens ook al over gehad –, is de starheid van het systeem. Men kan ze niet opbellen; het moet via mail of brief gebeuren. We hadden die machtiging al voor de zomer

gekregen en pas in september kan VDAB in actie schieten. Ik heb begrepen dat dat is omdat de machtiging niet formeel was toegekend.

Wat ik eigenlijk wil zeggen, is het volgende. Ik merk dat ook op de werkvloer want samen met collega De Vreese doe ik elke vrijdag bedrijfsbezoeken in West-Vlaanderen. We stellen vast dat in hoofde van ondernemers en werkgevers, in hoofde van mensen die op tijdelijke werkloosheid staan, het systeem van het linken van tijdelijk werklozen aan vacatures die op dit moment dringend moeten worden ingevuld, nog niet op punt staat. De praktijk is niet wat op papier staat. Op papier oogt het allemaal goed: ze gaan een mail en een brief krijgen. In de praktijk werkt dat systeem nog niet. Daarom vond ik het belangrijk om dat in deze commissie onder ons aller aandacht te brengen. De vraag is hoe we dat in beweging zullen krijgen.

VDAB krijgt nu een jaar, geloof ik, om een gepersonaliseerde site uit te werken die via artificiële intelligentie opleidingsvoorstellen zal doen aan mensen in functie van hun loopbaan.

Ik denk dat die tool ook handig en zeer bruikbaar zal zijn in het linken van mensen in tijdelijke werkloosheid aan vacatures die er op dit moment zijn, maar ook in het versterken van mensen in tijdelijke werkloosheid. Er zijn mensen die nu toch al sinds maart tegen wil en dank thuis zitten. Het is belangrijk dat we hen direct met de juiste opleidingen versterken en hun de juiste kansen geven. Ook dat wilde ik onder de aandacht brengen.

Ik vat mijn drie vragen om uitleg samen: op papier hebben we alles klaar om die mensen te begeleiden, maar in de praktijk, denk ik, werkt het nog niet, is het nog te log. Op welke manier kunnen we dat ook in de praktijk goed omzetten?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, zoals collega Ronse al goed heeft toegelicht, kwam op woensdag 9 september eindelijk het bericht dat VDAB bijna 120.000 tijdelijk werklozen contacteert met een aanbod aan opleidingen, tijdelijke jobs en loopbaanbegeleiding om hen te laten kennismaken met het uitgebreide aanbod van VDAB en zijn partners. Ik vind het uiteraard goed nieuws dat het uitwisselen van die gegevens eindelijk op punt staat en ik vermoed dat er nu naar iedereen die op dit moment onder de tijdelijke werkloosheid valt, een mail of brief wordt gestuurd. Maar hoe gebeurt dit in de toekomst? Krijgt elke werknemer die tijdelijk werkloos is, meteen automatisch een mail of een brief? Of is er een minimum aantal dagen van tijdelijke werkloosheid? Wat als iemand meermaals tijdelijk werkloos is? Wordt die dan telkens opnieuw gecontacteerd?

U spreekt in uw communicatie ook over een aangepast opleidingsaanbod. Ik denk dat dit zeker nodig is, aangezien personen in tijdelijke werkloosheid in een heel andere situatie zitten dan iemand die werkzoekende is, niet enkel wat betreft opleiding maar ook wat betreft tijdelijke jobs. Op welke manier wordt de communicatie in de toekomst specifiek uitgerold? En waarin verschilt het aangepaste opleidingsaanbod van het reguliere opleidingsaanbod?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, bedankt, ook voor het koppelen van de vragen. Dat is een goed idee omwille van een efficiënte tijdsbesteding.

Ik begin met de vraag om uitleg over de vernieuwde VDAB en de gepersonaliseerde website. De Vlaamse Regering heeft inderdaad de ambitie om de werkzaamheidsgraad op lange termijn drastisch te verhogen, elke werkgever een perspectief op talent te geven en elke burger bij te staan in zijn of haar loopbaan. Om dit te

realiseren hebben we VDAB, met de goedkeuring van het kaderdecreet, benoemd als data-, loopbaan- en activeringsregisseur. Tijdens de ministerraad van 10 juli 2020 legde ik hierover een duidingsnota voor aan de Vlaamse Regering waarin de hordes die we moeten nemen, zoals verdiepingsdecreten, uitvoeringsbesluiten en machtigingen, werden toegelicht. De gepersonaliseerde website voor elke Vlaming maakte hier uiteraard deel van uit.

De doelstelling is om de website in verschillende fasen op te leveren, waarbij er na elke stap nieuwe VDAB-diensten zullen worden aangeboden. In een eerste fase wordt een gepersonaliseerde website opgezet waar een burger zich registreert en makkelijk kan navigeren naar de thema's, jobs, opleidingen en oriëntering. Op basis van een cv of andere werkervaringen wordt er bepaald welke beroepen binnen het bereik liggen van een burger en wat de competentiekloof is. Ook wordt het dan snel duidelijk welke opleidingen er voorhanden zijn per voorgesteld beroep. Collega Annouri, dat gaat dus niet over nieuwe opleidingen, maar over bestaande opleidingen. Dat is een eerste stap, een relatief eenvoudige stap, maar desalniettemin een stap die we niet mogen onderschatten, want het gaat over veel mensen.

In een volgende fase willen we de reeds beschikbare loopbaandata op een gebruiksvriendelijke manier op één pagina visualiseren. De burger kan zijn profiel dan aanpassen en geheel of gedeeltelijk delen met werkgevers. Het hangt dus van de werknemer af wat hij of zij deelt met potentiële werkgevers. Dat betekent dat werkgevers op die manier interessante profielen kunnen bekijken. De mensen zelf krijgen vacatures te zien overeenkomstig de actuele loopbaandata.

VDAB wil uiteindelijk, in een derde fase, op maat van de klant opleidings- en loopbaansuggesties aanbieden conform de noden van mensen en de arbeidsmarkt. In een ideale wereld wordt iedere Vlaming zo ondersteund doorheen zijn loopbaan. Hiertoe maakte ik recent al enkele nieuwe toepassingen bekend die de werkzoevende of werkende zelf kan gebruiken.

Dat is eigenlijk het schema waar we voor staan. Hoe gaan we de actoren betrekken? We vertrekken uiteraard niet van een wit blad. VDAB heeft vanuit zijn 'Samen sterk'-strategie een uitgebreid netwerk aan partnerschappen, waarbij nu al met een aantal overheden loopbaandata worden uitgewisseld, of persoonsdata, als de mensen daar toestemming voor geven. De actoren in die partnerschappen zullen worden betrokken in de vernieuwde visie rond de gepersonaliseerde website, waarbij we uitgaan van het principe dat de burger aan het stuur van zijn eigen loopbaan zit. Daar is dus nog heel veel werk aan. Dan heb je natuurlijk ook de link met de digitale ongeletterdheid. We hebben het er al uitgebreid over gehad dat we daar opleidingen moeten geven.

De criteria voor de AI-toepassing gaan over het volgende. Welke competenties heeft iemand? Welke competenties heeft iemand niet? Dat is dan de competentiekloof. En er is de beschrijving van de opleiding aan de hand van de competenties die door middel van die opleiding kunnen worden verworven. Maar ook daar is echt werk aan. U weet dat AI enorme mogelijkheden heeft, maar je moet er wel voor zorgen dat het goed werkt en dat je geen negatieve effecten hebt.

Dan kom ik bij de tijdelijk werklozen, waar beide collega's, zij het met een lichtjes andere inkleuring, vragen over hebben gesteld. Collega Ronse, in vraag 3120 zegt u dat maar 14 procent van de COVID-vacatures in maart, april en mei ingevuld zijn. Ik heb mijn antwoord op de schriftelijke vraag nagekeken en daar wordt eigenlijk nergens melding gemaakt van die 14 procent. Ik denk dat u het aantal vervulde vacatures uit antwoord 2 gedeeld hebt door het aantal ontvangen vacatures uit antwoord 1. Ik heb eigenlijk gezegd dat je die twee niet met elkaar kunt vergelijken, omdat de tabellen een overzicht geven van het aantal vervulde COVID-vacatures. Die cijfers kunnen niet vergeleken worden, om twee redenen.

Voor de vervulde vacatures kunnen enkel de vacatures in gedeeld beheer tussen VDAB en de werkgever in beschouwing worden genomen. Dat zijn die vacatures waar de werkgever effectief hulp vraagt van VDAB. De hashtag COVID-19 kan ook op een later moment toegevoegd of verwijderd worden. Je mag die twee dus niet door elkaar gaan delen. Het kan ook zijn dat men de hashtag dan plots verwijderd of gaat toevoegen. Ik wil niet te detaillistisch zijn, collega, maar het gaf een heel negatief beeld over wat er maar ingevuld is, en ik wil de mensen van VDAB die zich te pletter werken om dat allemaal in goede banen te leiden, ook een beetje beschermen wat dat betreft.

Dan kom ik bij de vervullingspercentages voor de vacatures COVID-19, zoals wij ze berekend hebben. Berekend op basis van het aantal afgehandelde vacatures rechtstreeks aan VDAB gemeld in het normaal economisch circuit zonder uitzend-opdrachten en in gedeeld beheer door VDAB en werkgever, krijg je voor maart een vervullingspercentage van 34,7 procent. Dat is logisch, want het was toen pas gestart. Voor april is dat 64,7 procent, voor mei 79,4 procent, voor juni 89,9 procent, voor juli 83,7 procent en voor augustus 78,4 procent. Ik denk dus dat de bemiddelaars van VDAB in heel moeilijke tijden echt hun best hebben gedaan om werkzoekenden naar cruciale sectoren te leiden.

Het was een wat grote uitweiding over die 14 procent, collega Ronse, maar ik denk dat het ook logisch is dat ik daar wat duiding bij geef.

Collega's, jullie hebben terecht druk gezet opdat VDAB zich proactief zou opstellen ten aanzien van mensen die tijdelijk werkloos zijn. We zijn vooreerst gestart met een specifiek op werklozen gerichte socialemediacampagne, 'Blijf in beweging', in juli en augustus. Ik had dat ook al aan jullie gezegd bij vorige vragen. De bedoeling was om de interesse van de tijdelijk werkloze uit te lokken met een opleidingsaanbod.

Vorige week is VDAB gestart met een maandelijks gepersonaliseerde communicatie naar de tijdelijk werklozen; zo mogelijk via email, als het nodig is via de post. Het dienstverleningsaanbod van VDAB wordt hierbij in de kijker gezet en de klant wordt ertoe aangespoord zich in te schrijven bij VDAB. Hierbij wordt het volgende onder de aandacht gebracht: alles voor competentieversterking, de tijdelijke jobs, sollicitatietips, en loopbaanbegeleiding en -advies.

In een derde fase zetten wij in samenspraak met de sectoren met het grootste aantal tijdelijk werklozen een online opleidingsaanbod in de kijker. Daarvoor is dan wel de medewerking van de sectoren nodig.

Collega Annouri, waarin verschilt het aanbod voor tijdelijk werklozen van het reguliere aanbod? Voor de tijdelijk werklozen willen we focussen op korte modulaire opleidingen, zodat ook de niet volledig tijdelijk werklozen hieraan gemakkelijk kunnen deelnemen, want we zien dat het gemiddeld aantal dagen tijdelijke werkloosheid gedaald is tot zeven dagen per maand. Je kan dan ook niet zomaar een voltijdse dagopleiding aanbieden. Voltijds tijdelijk werklozen zijn er bijna niet meer. Maar voor wie een aantal dagen per week tijdelijk werkloos is, vind ik het nuttig te wijzen op de meerwaarde van opleidingen. Vandaar de focus op de korte modules. Die mensen zouden dat in hun periode van tijdelijke werkloosheid gemakkelijk moeten kunnen volgen.

Het opleidingsaanbod bij VDAB, maar ook andere opleidingsverstrekkers, is sinds de coronacrisis versneld gedigitaliseerd, zoals ik eerder vandaag al heb aangegeven. Ook de coaching van de cursisten gebeurt nu digitaal, wat ik ten zeerste apprecieer.

Collega Ronse, om op uw vraag over het uitlenen van tijdelijk werklozen te antwoorden: u weet u dat het 'ter beschikking stellen van werknemers' een federale

bevoegdheid is. Maar ik vind dat we die transitie naar werk absoluut moeten ondersteunen. Collega Annouri stelt vandaag in deze commissie ook nog een vraag om uitleg – nr. 3314 – over deelplatformen voor werknemers. Die vraag had aan deze samengevoegde vragen gekoppeld kunnen worden, als nuttige aanvulling op de vraag van collega Ronse. Ik antwoord er straks op.

Tot slot kom ik tot uw laatste vraag, collega Ronse. Uw vraag is minder streng dan uw tweet van een tijdje geleden. U vraagt hoe het komt dat VDAB nu pas actie heeft ondernomen voor tijdelijk werklozen terwijl we toch al van 18 juni de machtiging hebben. Ik begrijp de vraag. Maar gegevens van 120.000 mensen verwerken waarvan men alleen de namen heeft doorgekregen, is een hele opdracht. Het opzoeken van eventuele mailadressen, van al aanwezige gegevens in het databestand enzovoort, vergt heel wat tijd. De nodige tijd heeft niet zozeer te maken met formalisme maar met een aantal praktische organisatorische zaken.

Ik wil nog benadrukken dat dankzij de goedkeuring van het besluit door het Vlaams Parlement VDAB de mogelijkheid heeft gekregen als activeringsregisseur een dienstverlening aan te bieden aan de doelgroep tijdelijk werklozen. Dat was voorheen niet mogelijk en is dus een nieuwe mijlpaal in het 31-jarig bestaan van VDAB.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik heb twee opmerkingen. Ten eerste zou ik graag, schriftelijk, de wijze van berekening doorgestuurd krijgen van de invullingsgraad voor augustus van meer dan 80 percent. Voor alle duidelijkheid: ik vind die invullingsgraad goed. Ik ga ervan uit dat de berekening de juiste is maar wat bijkomende informatie zou welkom zijn. Ik vraag mij toch nog af met welke mensen die tijdelijke vacatures worden ingevuld. Betreft dat tijdelijk werklozen of niet-werkende werkzoekenden? Kan die informatie nagestuurd worden aan de commissieleden?

Wat de snelheid van schakelen betreft, was ik scherp in de tweet. Uw collega, onze voorzitter, heeft mij meteen tot de orde geroepen en aangegeven dat het de eerste keer is in de geschiedenis dat tijdelijk werklozen effectief worden begeleid. Wanneer men het hele plaatje bekijkt, dan zien we dat er sinds maart een heel grote groep tijdelijk werklozen is die we pas vanaf september kunnen bereiken, en dan nog slechts via mail of brief. We moeten dan ook allemaal in de spiegel kijken.

Ik leidde mijn vraag in met te zeggen dat ik niemand met de vinger wijs, u niet, VDAB niet, de Vlaamse Regering niet, zelfs de Federale Regering niet, maar gewoon het systeem. Ik denk dat dit soort voorvallen ons moet leren conclusies te trekken die ons moeten toelaten om in de toekomst veel sneller te schakelen. Men krijgt eigenlijk niet uitgelegd aan mensen dat het zo lang heeft geduurd ondanks het feit dat iedereen – uzelf, uw administratie en zelfs het federale niveau – alle nodige stappen heeft gezet.

Ik denk dat onze opdracht partijoverschrijdend en kamerbreed erin bestaat om wekelijks terug te komen op de vraag hoe we nu moeten omgaan met de mensen die in tijdelijke werkloosheid zitten maar ook met de mensen die hun job zijn verloren door corona. Ook de brexit komt eraan en dat wordt in West-Vlaanderen een echte kaalslag. We verwachten files van vrachtwagens van Kortrijk tot Calais. Dat zal ook een enorme impact hebben op onze voedingsindustrie. Dat betekent dat we zeer snel zullen moeten kunnen schakelen om mensen toe te leiden naar jobs waar ze nuttig zijn en om mensen op te leiden. Bij VDAB zijn alle voorbereidingen daarvoor getroffen op IT-vlak. Ik stel voor dat we dit allemaal zeer goed monitoren.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, de twitterconversaties tussen u en de heer Ronse zijn soms zeer interessant om te volgen, goed dat ze ook een vervolg krijgen in deze commissie.

Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het klopt voor een deel wat de heer Ronse zegt, namelijk dat het pas in september gebeurt, eindelijk, zoals ik in mijn inleiding heb gezegd. Het is wel goed dat dit gebeurt, dat die mensen extra ondersteuning krijgen en dat we hen in contact brengen met allerlei opportuniteiten of mogelijkheden die er zijn inzake opleiding. Op basis van de prognoses zal er de volgende maanden misschien nog meer nodig zijn en zullen misschien nog meer mensen daar gebruik van maken. In die zin is het goed dat het nu op deze manier wordt ingevoerd. Ik heb daar geen bijkomende vragen over.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, ik heb een aantal bedenkingen. U weet dat wij de uitbreiding van de scope van VDAB steunen. Hoe meer mensen van nabij worden opgevolgd en hoe meer vorming en opleiding wordt aangeboden op maat van het profiel van de mensen die ofwel tijdelijk werkloos zijn, ofwel werkloos zijn en op zoek zijn naar een job, hoe beter. Dat is alvast een goede zaak.

Daarnaast wil ik toch nog eens aanstippen dat in de capaciteit van VDAB toch wel wat is gesnoeid. U weet dat ook en ook de gedelegeerd bestuurder heeft dat al een aantal keren aangebracht, ook in deze commissie. Wat sp.a betreft, is het absoluut belangrijk dat de prioritaire doelgroep de niet-werkende werkzoekenden blijven. Want hoe langer men echt werkloos is en hoe groter de afstand is tot de arbeidsmarkt, hoe moeilijker het wordt om die mensen alsnog te activeren. Het lijkt me daarbij ook belangrijk om in tweede orde zeker te focussen op die grote groep van tijdelijk werklozen die in permanente werkloosheid dreigt te sukkelen. Daar hebben we nu nog geen volledig beeld van, maar ik denk dat het ook de opdracht is van VDAB om dat te monitoren en dan sneller dan tot nu toe het geval was – en daar sluit ik me wel enigszins aan bij de heer Ronse – op de man en de vrouw te kunnen spelen en daar in een passend aanbod van vorming en opleiding te voorzien.

Wat wij enigszins betreuren, is de focus op de digitale aanpak. Dat kan perfect ondersteunend zijn, maar het zou het meest renderen als mensen persoonlijke begeleiding kunnen krijgen. We leren uit onderzoek dat de meeste werkzoekenden zich dezelfde twintig jobs inbeelden die ze kunnen doen. Er zijn natuurlijk heel wat meer jobs die in de scope moeten worden opgenomen. Soms is het ook zaak om 'the minds of men' wat te verbreden, en ook dat is een opdracht van een performante VDAB. Een coachende VDAB met een verbrede scope, met als absolute prioriteit vorming en opleiding voor de niet-werkende werkzoekenden die al lang in het systeem zitten, is een must. Als men tijdelijk werklozen wil benaderen, zeer graag, met een passend aanbod van opleiding en vorming, maar men moet zeker ook focussen op mensen die na tijdelijke werkloosheid door corona dreigen terecht te komen in permanente werkloosheid.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Collega Gennez, u bent een schim van uzelf, niet figuurlijk maar letterlijk. We zien uw contouren wel, dat is door het tegenlicht van het raam achter u.

Caroline Gennez (sp.a): Ik zit in het parlement, thuis gaat het beter.

Tom Ongena (Open Vld): De begeleiding van mensen die vandaag al zonder job zitten en werkzoekend zijn, heeft voor u prioriteit op de begeleiding van tijdelijk werklozen. We zouden in staat moeten zijn om niet te moeten kiezen tussen die twee. We moeten in staat zijn om beide te doen. Uiteraard ligt de eerste opdracht

van VDAB bij de mensen die nu al zonder job zitten. We weten en vrezen allemaal dat tijdelijke werkloosheid een voorspelling is van een echte werkloosheid. In het verleden hebben mensen gezegd dat we de problemen moeten oplossen als ze zich stellen, maar ik geloof dat we in dezen de problemen al wat op voorhand kunnen oplossen. In sommige sectoren zullen veel van de tijdelijk werklozen wel degelijk echt werkzoekend worden. Hoe sneller we die mensen nu kunnen bereiken in tijdelijke werkloosheid, hoe beter.

Ik was heel blij toen ik begin september vernam dat VDAB in actie was geschoten. We kennen het parcours. Ik ben de tel kwijt van al onze vragen in de commissies en plenaire vergaderingen over de begeleiding van de tijdelijk werklozen. Ik ben blij dat VDAB in actie is geschoten. Men zegt dat het wat beter en sneller kon, maar ik zie een halfvol in plaats van een halfleeg glas. We moeten vooruitkijken.

Minister, u hebt de verschillende fases geschetst. Ik heb begrepen dat er nu algemene maandelijkse – goed dat het repetitief is – informatie komt naar alle tijdelijk werklozen. In de volgende fase gaat u met de sectoren samenzitten. Ik zou er toch op willen aandringen om snel over te schakelen naar de vierde fase waarbij men aan maatwerk gaat doen voor de tijdelijk werkzoekenden. U hebt er zelf naar verwezen. Het is een zeer diverse groep, er zitten mensen bij die maar enkele dagen per maand tijdelijk werkloos zijn, waarschijnlijk in de sectoren die zodra de economie – hopelijk – weer heropleeft, weer vertrokken zijn. Er zitten ongetwijfeld mensen – en sectoren – bij die geen goede vooruitzichten hebben in de komende weken en maanden. Ze zullen waarschijnlijk op relatief korte tijd echt zonder job vallen.

Daarom is het goed dat men voor die tijdelijk werkzoekenden meer naar maatwerk gaat. Ik vraag u om die volgende stap snel te zetten in de mate van het mogelijke. Men moet nagaan wie al lang in tijdelijke werkloosheid zit, en wie veel in tijdelijke werkloosheid zit. Misschien kan men hen apart benaderen en met hen bekijken of ze nood hebben aan begeleiding, andere vacatures of opleidingen. Men moet echt werk maken van maatwerk voor de tijdelijk werkzoekenden.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik ben blij dat het aanbod voor tijdelijk werklozen er is. Collega Ronse, in onze kleine Twitterdiscussie hadden we het er al over hoe belangrijk deze doorbraak is. Ik heb de cijfers van de RVA van januari 2019 bekeken; toen waren er ook 120.000 mensen tijdelijk werkloos, helemaal niet in een crisisperiode. Tijdelijke werkloosheid is iets wat structureel voorkomt op onze arbeidsmarkt. Die periodes van tijdelijke werkloosheid op een nuttige manier gebruiken, is een belangrijke doorbraak om de leercultuur in Vlaanderen te krijgen.

De preventieve aanpak is bijzonder belangrijk, niet alleen met opleiding maar ook bijvoorbeeld met een aanbod van loopbaanbegeleiding. Ik vraag mij af op welke manier daarop wordt gereageerd. Hebben we inzage in de manier waarop mensen effectief gebruikmaken van de optie om hun eigen loopbaan vorm te geven?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank u voor de interesse, ook in de werkzaamheden. Dat is op zich heel positief. Ik ben het met heel veel zaken eens die jullie hebben aangehaald.

We zetten deze legislatuur heel sterk in op gegevensuitwisseling. Voorheen was dit niet mogelijk. De gegevens komen niet van Vlaanderen, maar van de federale instellingen. Het is een ongeziene situatie waarin we een nieuwe doelgroep moeten bereiken. U mag echt niet de indruk krijgen dat het met een vingerknip is geregeld. Het is iets compleet nieuws wat vroeger niet gebeurde en niet kon gebeuren. Het had misschien vroeger gebeurd moeten zijn, maar het is enorm wat VDAB nu presteert. Collega Annouri, wat ze op minder dan zes maanden hebben gerealiseerd,

vind ik echt baanbrekend. Ik vind het echt spectaculair. Het is altijd makkelijk te zeggen dat het rapper moet, maar je moet eens zien hoe die gegevens aankomen en hoe ze correct moeten worden verwerkt. Het vraagt heel veel mankracht om dat te regelen.

Collega Ongena, over de prioriteiten: het en-enverhaal is helemaal op mijn lijf geschreven en nog meer op dat van mijn partij, zoals u weet. Het is in de ideale wereld inderdaad zo dat we niet zouden moeten kiezen tussen de ene en de andere. Ik voel dat sommigen vinden – maar jullie hebben dat niet gezegd – dat VDAB zich op haar kerntaken moet focussen: 'Straks worden er mensen werkloos. Doe nu alleen dat en de rest kan wachten.' Ik zou dat persoonlijk een historische vergissing vinden. Ik vind dat we een opleidingsoffensief moeten starten. Als we willen dat mensen zich herscholen van sectoren waar er veel werkloosheid is naar sectoren waar er veel werk is, dan moet VDAB die twee taken au sérieux kunnen nemen. Dat zal budgetten vragen. Er zijn er die zeggen dat je de budgetten van VDAB moet delen door het aantal werklozen, dat is gedaald en dus kan VDAB veel meer aan. De taken zijn ook heel sterk uitgebreid: het begeleiden van tijdelijk werklozen, opleidingen aanbieden, online opleidingen aanbieden. Dat vraagt ook enorme inspanningen.

Collega Ongena, ik vind dat die twee topics moeten blijven en ik voeg er zelfs een derde aan toe, waar sommigen onder jullie het soms ook over hebben. Ik vind dat we de groep die vandaag geen werk zoekt, geen werkloosheidsuitkering krijgt maar nog niet actief is op de arbeidsmarkt, ook in de focus moeten houden. Het gaat over mensen die niet de kans hebben om te werken. Men zou ook kunnen zeggen dat het straks niet nodig zal zijn. Neen, het is verdorie wel nodig. We moeten op die groepen blijven inzetten.

Voorzitter, we moeten ook inzetten op de mensen die een job hebben, gelukkig zijn, maar een andere oriëntering willen geven aan hun loopbaan en loopbaanbegeleiding.

We hebben een paar maanden geleden de voorwaarden voor de loopbaancheques een beetje verstrengd. Ik ga zeker een evaluatie van de impact laten maken omdat postcorona het wel zou kunnen dat een aantal voorwaarden die we hebben ingevoerd, net de doelgroep treffen die nu makkelijker werkloos wordt, zoals de pas afgestudeerden. Het is tijd om een korte evaluatie te maken.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, bedankt voor de uitgebreide toelichting. Ik herhaal de vraag of het mogelijk zou zijn om de berekening aan de commissie over te maken.

Minister Hilde Crevits: Ja, dat was eigenlijk het eerste wat ik had moeten zeggen. We gaan u die berekening zeker bezorgen. Dat was voor mij een evidentie, omdat het kabinet meeluistert.

Axel Ronse (N-VA): Super! Dan rest mij nog één woord: een welgemeende dank u wel, minister.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Ook namens mij bedankt voor het uitgebreide antwoord, minister, en voor de interessante discussie, collega's.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het groot aantal inactieven op de Limburgse arbeidsmarkt – 3190 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp-a): Minister, ik heb een vraag over de Limburgse werkzaamheidsgraad. Eind augustus was die namelijk vrij groot nieuws, niet alleen in het staatsblad van Limburg, Het Belang van Limburg (HBvL), maar ook nationaal, want het gaat niet zo goed in Limburg als vaak gezegd wordt. Een studie van arbeidseconoom Stijn Baert toonde immers aan dat bijna 110.000 Limburgers tussen 25 en 64 jaar niet werken en ook niet naar werk op zoek zijn. Dat is bijna 1 op de 4 Limburgers. De provincie Limburg bengelt zo achteraan het Vlaamse peloton en doet het zelfs slechter dan heel wat Waalse provincies.

Ik volg de analyse van de heer Baert, die aangeeft dat we ons veel te lang blindstaarden op de werkloosheidsgraad en te weinig op de tewerkstellingsgraad, terwijl dat nochtans een van de speerpunten is van de Vlaamse Regering. Voor Limburg is dat uiteraard geen goed nieuws, en ik heb dan ook een aantal vragen voor u, de minister van Economie.

Ik denk dat we na de sluiting van Ford Genk hard gewerkt hebben aan het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK). Vorig jaar hebben we SALK beëindigd met participatie van de Vlaamse Regering, maar ik stel vast dat er ondertussen een SALKturbo is, louter uitgaande van de provincie Limburg, zonder extra middelen. Ik denk dat we de cijfers moeten evalueren en kijken of er geen extra inspanningen nodig zijn.

Hoe interpreteert u de studie van Stijn Baert en de specifieke cijfers voor Limburg?

Bent u het ermee eens dat we ons in Limburg allemaal – het heeft niets met partijpolitiek te maken – te lang blindgestaard hebben op het aantal werkzoekenden, de zogenaamde werkloosheidsgraad, die in Limburg de goede richting uitgaat, en onvoldoende aandacht schonken aan het aantal inactieven, de werkzaamheidsgraad?

Het aantal werkenden uitbreiden was een van de belangrijkste doelstellingen van SALK. Bij het afsluiten en de evaluatie daarvan in december vorig jaar is daar op de zetel van de Limburgse Reconversie maatschappij (LRM) heel fel over gejuicht en werd het plan in de media ook bejubeld. Uiteindelijk moeten we die cijfers plaatsen tegenover de nieuwe werkzaamheidsgraadcijfers en dan is er, denk ik, veel minder reden om daarover al te positief te zijn. Gisteren is bovendien gebleken dat de cijfers inzake tewerkstelling sinds de coronacrisis wel de goede richting uitgaan, maar dat specifieke doelgroepen, vooral ouderen en laaggeschoolden, het slachtoffer dreigen te worden. Dat zijn de doelgroepen waar het in Limburg vooral om draait.

Erkent u dat de lage scholingsgraad en vooral het zeer lage aantal hooggeschoolde Limburgers de kern van het probleem vormen? Heeft de Vlaamse Regering voldoende gedaan om de scholingsgraad te verhogen? Ik heb ook al een aantal vragen gesteld aan minister van Onderwijs Ben Weyts over specifieke initiatieven hieromtrent, maar hij heeft daar altijd zeer ontwijkend op geantwoord. U kent dat probleem heel goed, als voormalig minister van Onderwijs.

In welke maatregelen wordt specifiek voorzien vanuit de Vlaamse Regering om Limburg verder te ondersteunen bij de aanpak van dit typische fenomeen? Zou het

niet mogelijk zijn om effectief rond de tafel te gaan zitten met de provincie, met de Vlaamse Regering en met een aantal andere actoren om na te gaan of er geen SALK 2 uit de grond kan worden gestampt, met steun van de Vlaamse Regering?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, de berekeningen van Stijn Baert, en de verdere uitdieping op Limburgs niveau door Sarah Vansteenkiste, schetsen inderdaad de situatie van de Limburgse arbeidsmarkt. Daaruit blijkt dat de werkzaamheidsgraad in Limburg in 2019 de laagste is in Vlaanderen en dat een vijfde van de Limburgse bevolking tot de niet-beroepsactieven behoort. Het aandeel niet-beroepsactieven ligt hoger in Limburg dan in Vlaanderen, maar verschilt ook in samenstelling. In vergelijking met Vlaanderen omvat Limburg meer personen in een pensioenstatuut. Dat is niet helemaal onlogisch, gelet op de oudere bevolkingsstructuur van de provincie. Bovendien is de situatie ook voor een deel historisch te verklaren. Denk bijvoorbeeld aan de sluiting van de mijnen en de sluiting van Ford Genk. Zeker bij de mijnsluitingen in de jaren 80 en zelfs nog begin de jaren 90 kon na een beperkt aantal dienstjaren voor een voordelige pensioenregeling gekozen worden. Het gaat hier over grote getallen: van de 17.000 mijnwerkers die toen hun job verloren, opteerden er meer dan 7000 voor de pensioenregeling. Dat heeft ook een belangrijke rol gespeeld in het aantal inactieven op de arbeidsmarkt.

In het verdiepingsrapport lees ik ook dat de krapte op de arbeidsmarkt het voorbije decennium – en dat is goed nieuws, collega – nergens in Vlaanderen sterker toename dan in Limburg. Het aantal niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature daalt al enkele jaren onder invloed van een aantrekkende economie en als gevolg van het gevoerde arbeidsmarktbeleid. Ik moet dus vaststellen dat ook de provincie Limburg groeipotentieel heeft op het vlak van de werkzaamheidsgraad. En dat moeten we steunen. We hebben in Vlaanderen absoluut de bedoeling om de werkzaamheid te verhogen. We moeten daar allerhande instrumenten voor inzetten.

Hebben wij ons blindgestaard op het aantal werkzoekenden? Dat niet. De kerntaak van VDAB was altijd het activeren van personen met een werkloosheidsuitkering. Daarin hebt u wel een punt, maar u ziet dat de rol van VDAB nu ook sterk gefocust is op mensen die niet gaan werken en die ook geen werkloosheidsuitkering hebben. Ik denk dus dat we nu wel de juiste keuzes maken en de juiste prioriteiten stellen.

SALK was het ambitieuze programma van de Vlaamse Regering om de economie in Limburg een boost te geven. De sluiting van Ford Genk heeft voor 6000 mensen jobverlies betekend. De Limburgse economie had extra zuurstof nodig. De werkloosheidsgraad is op dit moment, in coronatijden, 6,9 procent. In januari was dat 5,9 procent. Dus: alle credits voor Limburg. De provincie is er zeer goed in geslaagd om een grote inhaalbeweging te maken, mede door de mogelijkheden van SALK volop te benutten.

Ik geef een paar concrete resultaten. De jeugdwerkloosheid is met 5,3 procent gedaald, tegenover een daling met 2,8 procent in Vlaanderen. Het aantal werkzoekenden daalde met 6,2 procent. Voor heel Vlaanderen is dat maar een daling van 4,6 procent. En van de 5954 ontslagen werknemers van Ford vonden 3339 mensen een andere job. Dat zijn best wel goede resultaten.

Het werk is evenwel niet af. Wat ik niet wil doen, collega Vandenhove, is de cijfers van professor Baert minimaliseren. Ik probeer u een beetje hoop te geven. De cijfers duiden wel op een probleem, maar er zijn ook wel acties gebeurd.

Er is intussen een tweede SALK-programma opgezet, SALKturbo. Dat plan komt eraan in oktober 2020. De krachten worden opnieuw gebundeld voor de Limburgse economie. Er zijn een aantal werktafels aan de slag. Daaruit blijkt, zoals u zelf

zegt, dat de scholing van in de kleutertijd tot het einde van het actieve leven een belangrijk element is om de sociaal-economische positie van de provincie te verbeteren. Scholing is absoluut de voornaamste hefboom.

Ik weet nog uit mijn tijd als Vlaams minister van Onderwijs dat er in de vroegere mijnregio nog steeds een lagere deelname is aan het hoger onderwijs. Daar wordt specifiek op gewerkt.

De Vlaamse Regering heeft ook beslist, op 20 december 2019, om de Limburgse economie aan de innovatiestructuren extra zuurstof te geven door in 2020 bij LRM een kapitaalsverhoging van 100 miljoen euro door te voeren. Bij mijn bezoeken aan Limburg sinds ik minister van Werk ben, heb ik gezien welke prachtige projecten er zijn voor jonge starters. Dat is iets waar de rest van Vlaanderen met ontzag naar kijkt.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp·a): Bedankt minister, u geeft effectief een goede analyse van de situatie. Maar de conclusie blijft dat het werk niet af is. Voorts is het een groot probleem dat de scholingsgraad niet is aangepast aan de arbeidsmarkt. VDAB moet daarin een grote rol spelen, maar ook de Vlaamse overheid moet daaraan samen met de Limburgse actoren nog een grote aandacht besteden. Ten derde: wat SALKturbo betreft, is er een essentieel verschil met de vorige fase. Nu is het een louter provinciale aangelegenheid. Vroeger was er een gezamenlijke aanpak vanuit Vlaanderen en Limburg met de nodige financiële middelen daaraan gekoppeld. Ik vraag dat deze kwestie permanent opgevolgd wordt en, zeker wat het onderdeel onderwijs, vorming en laaggeschooldheid betreft, mede met de steun van Vlaanderen accurater aangepakt wordt. Ik ben het niet eens met de analyse van de minister van Onderwijs, die zegt dat als hij iets doet, dit voor geheel Vlaanderen moet zijn en niet voor een of andere provincie. Ik vind dat als er specifieke problemen opduiken in een bepaalde regio, stad of provincie, die een specifieke aanpak moeten kunnen krijgen. Ik hoop op uw steun om dat duidelijk te maken aan minister Weyts.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik dacht, collega Vandenhove, dat ik gemeld had dat er nu gewerkt wordt aan de cel SALKturbo en dat ook Vlaanderen daarin participeert. Specifieke problemen moeten natuurlijk opgelost worden. Maar ik meen dat collega Weyts bedoelt dat als er in bepaalde zones om bepaalde redenen grote achterstanden zijn, daar maatwerk moet worden geleverd. Ik volg in elk geval zeer nauwgezet de werkzaamheden in het kader van SALKturbo op.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp·a): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Ik zal daar opnieuw minister Weyts over ondervragen, die daar heel ontwijkend op antwoordt. U leest ongetwijfeld ook de Limburgse kranten. De voorzitter van de commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement, van dezelfde partij als minister Weyts, heeft opgeroepen om daarrond als Limburgers te gaan samenzitten. Het ware beter geweest als die oproep van de minister was gekomen. Maar de minister heeft op die oproep zelfs niet gereageerd. Ik hoop dat er in dit parlementair jaar iets positievers uit de bus komt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over deelplatformen voor werknemers
– 3314 (2019-2020)**

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Acerta heeft in augustus het deelplatform 'Bridge' gelanceerd waarbij het mogelijk wordt om werknemers te delen met andere werkgevers. Dat biedt tal van voordelen voor zowel de werkgever en de werknemer als de arbeidsmarkt in het algemeen. Werkgevers kunnen hun personeel behouden, moeten niet overgaan tot tijdelijke werkloosheid en kunnen talenten van elders inzetten. Voor werknemers wordt de kans ook kleiner dat ze ontslagen worden of in tijdelijke werkloosheid belanden en bovendien kunnen ze ervaring opdoen in een andere omgeving en zo nieuwe competenties ontwikkelen of talenten ontdekken.

Wat de arbeidsmarkt betreft, komt er bij een gerichte en doordachte matching een betere afstemming tussen het arbeidstekort en het overschot in verschillende sectoren. Aangezien ik dit een heel prikkelende gedachte vind, heb ik hierover een aantal vragen.

Minister, hebt u ondertussen contact gehad met of bent u betrokken bij het project van Acerta? Bent u op de hoogte van andere, gelijkaardige deelplatformen? Bent u van plan zelf gelijkaardige initiatieven te nemen of te ondersteunen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Annouri, u weet dat de bevordering van jobmobiliteit en loopbaantransities in het kader van een duurzame loopbaan een belangrijk thema van mijn beleidsnota Werk en Sociale Economie is.

Ik ben zeker op de hoogte van het initiatief van Acerta. Het Departement Werk en Sociale Economie (WSE) heeft op mijn vraag al op 19 augustus 2020 een eerste overleg met de initiatiefnemers gehad. Dit is gevolgd door een overleg tussen Acerta en mijn kabinet eerder deze week.

Een aantal gelijkaardige initiatieven waarvan ik op de hoogte ben, zijn gestart door Accenture, Agoria, Headminer, Experience@Work en Zorgnet-Icuro. Zij hebben ingezet op digitale platformen die de uitwisseling van personeel faciliteren. Ik vind dat een uitstekende zaak. Federgon heeft de formule van de transitietrajecten gelanceerd. Hiermee kunnen werknemers met een aangepast traject op maat en met loopbaancoaching van de ene naar de andere job worden begeleid. De werknemers worden door een erkend uitzendkantoor tewerkgesteld.

Het is niet vanzelfsprekend jobmobiliteit op deze manier tot stand te brengen. Zowel aan de kant van de werkgever als aan de kant van de werknemer kunnen factoren dit belemmeren. Het moet ook worden gerealiseerd binnen het bestaande wettelijke kader, de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid en het decreet betreffende de uitzendarbeid. Er moet een evenwicht worden gevonden tussen de flexibele inzet van mensen en de verhindering van koppelbazen die de reglementering op malafide wijze zouden omzeilen.

Tijdens de coronacrisis is de vraag naar flexibiliteit veel meer op de voorgrond gekomen. Om die reden was het tussen 1 april 2020 en 30 juni 2020 eenvoudiger om vaste werknemers ter beschikking van andere werkgevers te stellen. Een aantal platformen hebben hier gebruik van gemaakt. Ik denk dat we die nieuwe

initiatieven op een aantal punten in goede banen kunnen leiden en ik wil zelf initiatieven nemen. Ik overloop even vijf voorbeelden.

De adviescommissie voor uitzendactiviteiten volgt het thema op. De commissie gaat na hoe de deelplatformen conform de wetgeving kunnen werken. We bekijken dat met de sociale partners.

Daarnaast loopt vanuit het Europees Sociaal Fonds (ESF) het project 'SWITCH: Werkplekuitwisseling voor werknemers'. Werknemers kunnen hun competenties en talenten versterken door in een nieuwe werkomgeving mee te draaien. De acht SWITCH-projecten zijn op 1 januari 2019 van start gegaan en lopen tot 31 december 2020. Daar zullen we interessante informatie uit kunnen halen.

VDAB zet in zijn nieuw project 'van werk-naar-werk' proactieve stappen in de richting van werkgevers die door de coronamaatregelen in moeilijkheden zijn gekomen. We willen het personeelsbeleid van de werkgevers versterken, zodat transities van medewerkers duurzaam worden ondersteund. We richten ons specifiek op de sectoren horeca, luchtvaart en evenementen, want dat zijn zwaar getroffen sectoren.

In de nieuwe generatie sectorconvenants doe ik een appel aan sectoren om meer op jobmobiliteit in te zetten. We willen eigenlijk een intersectorale reflex krijgen om transities over sectoren heen gemakkelijker te maken.

Tot slot heb ik een onderzoek door het Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering (VIONA) gelanceerd waarin wordt onderzocht hoe we werk-naar-werktransities zo goed mogelijk kunnen ondersteunen. Dat onderzoek loopt tot april 2021 en zoomt specifiek in op factoren die de jobmobiliteit belemmeren. Als het onderzoek door VIONA is afgerond, is het de bedoeling om een aantal beleidsopties naar voren te schuiven.

Mijnheer Annouri, ik hoop dat u niet enkel mijn enthousiasme over het platform hebt gezien, maar dat u ook een aanzet ziet tot heel concrete beleidsmatige initiatieven om – met bescherming van de werknemer, want dat is prioritair – ook die jobtransities positief te benaderen. Dit kan vermijden dat mensen plots in langdurige werkloosheid terechtkomen.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik wil me bij uw antwoord aansluiten. Ik vind het zelf een uitstekend initiatief. Dat zijn zaken die we zeker moeten aanmoedigen. U hebt heel duidelijk geantwoord op mijn vraag of u van plan bent zelf gelijkaardige initiatieven te nemen. Dat is een goede zaak. Het stemt me gelukkig.

Ik denk dat we als commissie – en ik kijk naar de voorzitter – gewoon de resultaten van het ESF SWITCH-project moeten bespreken als die bekend zijn. We zien welke impact dat heeft gehad. Zeker in april als het VIONA-onderzoek is afgelopen, moeten we bekijken wat daaruit komt en dat bespreken. Ik heb geen bijkomende vragen, maar dit is zeker 'to be continued' omdat het versterkt en onderzocht moet worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.